

Gülzar nənə

Min bir nağıl

Mən uşaq deyiləm

Nağıl, hekayələr

I
kitab

"Min bir nağıl"

Gülzar İbrahimovanın növbəti uşaq kitabıdır. Nağıl və hekayələrdən ibarət olan I kitabda müəllifin müasir hekayələri və sehirli nağılları toplanmışdır. I kitabın adı belədir:

"Mən uşaq deyiləm"

Müəllifin II kitabı da bu günlərdə uşaqları sevindirəcək!

Gülzar İbrahimova

Mən uşaq deyiləm

(Nağıl və hekayələr)

Doğrudan da maraqlıdır!

Bir gün Nərgiz dostlarına dedi:

- Anam çox vaxt işdə olur. Evə gələndə mənə bir az nağıl oxuyan kimi yorulur. Nənəm isə bir az oxuyan kimi deyir: «Daha bəsdir, başqa işlərim var». Ya da deyir, «başım ağrıyır». Qardaşıma yalvarmaqdan yorulmuşam:

- Nə olar, bir səhifə də oxu.

O da gah oxuyur, gah oxumur.

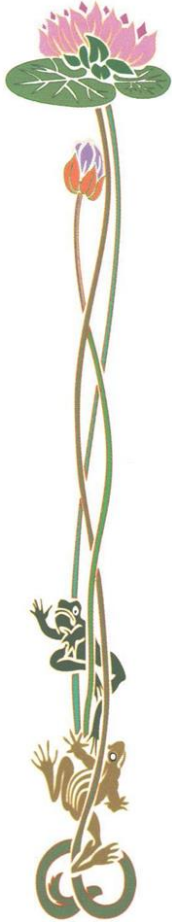
Axır bir gün bütün bunlardan yoruldum. Yalvarmaqdan bezdim. Özüm hərfləri öyrəndim.

Uşaqlar diqqətlə Nərgizə qulaq asırdılar. Nərgiz kitabını açıb uşaqlara göstərdi və sözünə davam elədi:

- Baxın, indi özüm oxuyuram. Oyuncaq dostum ayını da oturduram qucağımda, o da diqqətlə mənə qulaq asır.

Oxumaq elə maraqlıdır ki, daha heç kəsə yalvarmırsan. Kitabı əlinə alırsan, oxuyursan! Siz də oxumağı öyrənsəniz, görəcəksiniz ki, bu doğrudan da maraqlıdır!

Ərköyün qız

Biri vardı, biri yoxdu, Şamaxı şəhərinin Sulut kəndində Nisə adlı qəşəng bir qız vardı. Hamı bu qıvrım saçlı dəcəl qızı əzizləyir, sevirdi. Dəcəl qız da hamının ona olan sevgisini hiss etdikcə daha da ərköyünləşirdi. Artıq Nisə elə ərköyünləşmişdi ki, hətta onu sevib-əzizləyənə, opənə əl qaldırır, şillə vururdu. O özündən kiçiklərə də, böyüklərə də əl qaldırırdı.

Nisə həyətdə gücü çatdığı heyvanları, quşları, hətta böcəkləri də incidirdi. Milçəköldürəni götürüb düşürdü böcəklərin canına.

Ata-anası nə qədər danlayırdısa, qız tərsliyindən əl çək-mirdi. Ana deyirdi:

- Nisə, axı bütün canlıların canı var. Onları incidəndə ağ- rıyırlar. Hətta ağlayırlar. Canlını incitmək olmaz! Axı onları da Tanrı yaradıb. Canlıları incitmək günahdır.

Nisə səhvini boynuna almırdı:

- Mən heç kimi incitməmişəm!

Atası da qızını tənbeh edirdi:

- Ay Nisə, sən heyvanları incitməsən, məstan pişik səni görəndə qaçıb gizlənməz, küçük Toplanı cırnatmasan, o səni görəndə mırıldamaz. Hələ bapbalaca cücələri demirəm!

Çox danlayanda da Nisə hamıdan kəsüb bir tərəfdə otururdu.

Bir gün Nisə həyətdə oynayırdı. Haradansa həyətdə alabəzək bir kəpənək uçub gəldi. Nisə onu tutmağa çalışsa da, tuta bilmədi. Nisə kəpənəyin dalınca qaçdı ki, tutub onu bankaya salsın. O, həmişə xoşu gələn kəpənəyi tutub bankanın içərisinə salırdı. Onu bankada o qədər oynadırdı ki, kəpənək haldan düşürdü.

Bu dəfə isə deyəsən, kəpənək təslim olmaq istəmir, qızdan canını qurtarmaq istəyirdi. Nisə isə həmişəki kimi tərsliyindən əl çəkmirdi.

Nisəgilin evləri meşənin yaxınlığında yerləşirdi. Meşə ilə evin arası beş dəqiqəlik yol idi. Nisə kəpənəyi o qədər qovdu ki, bir də baxdı meşənin içərisindədir, özü də yolu itirib.

Qız guya gəldiyi yolla qayıtmağa başladı. Əslində isə o,

meşənin daha da dərinliyinə gedirdi. Nisə ağlaya-ağlaya yol getməkdə olsun, sizə kimdən deyək, kimdən xəbər verək, Nisənin anasından.

Nisə həyətdə oynayanda anası mətbəxdə yemək bişirirdi. Və tez-tez həyəətə boyulanıb Nisəyə göz qoyurdu ki,

uzağa getməsin. Ana bir də həyəətə boylandı ki, Nisə həyətdə yoxdur. Əvvəl nigaran qalmadı. Elə bildi qız yenə də yaxınlıqda yaşayan əmisigilə gedib. Onlardan Nisəni soruşandan sonra isə qorxuya düşdü. Hər yana səs saldı:

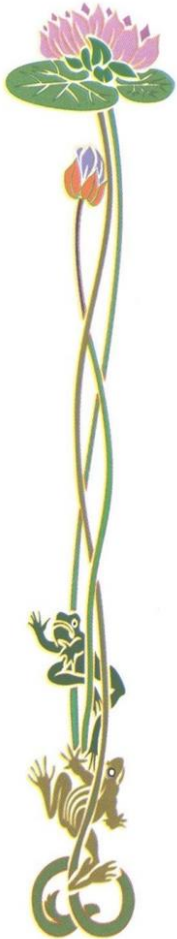
- Ay aman, hava qaralmağa başlayır, qız yoxdur.

Ata da işdən yarımçıq gəldi. Hamı – bütün kənd Nisəni axtarmağa başladı. Hava get-gedə qaraldığından, məşəl yandırır məşəni də axtardılar. Heç yerdə qızı tapmadılar ki, tapmadılar.

Bütün kənd sanki yas içərisindəydi. Düz, bir həftə Nisəni axtarandan sonra daha axtarmadılar. Ümidlərini üzüb, dərd-sər içərisində, ağlaya-ağlaya oturdular. Fikirləşdilər, yəqin, qızı meşədə vəhşi heyvan-zad parçalayıb.

Aradan bir neçə gün də keçdi. Bakıdan Şamaxı meşələrinə gəzməyə çoxlu məktəbli gəlmişdi. Cəngi meşəsi həmişəki kimi bu yay da çox gözəl idi. Məktəblilər meşədə gəzəndə uzaqdan balaca bir qız gördülər. O, yavaş səsle uşaqlara nəsə dedi. Uşaqlar qızın nə dediyini anlamaq üçün bir az yaxına getmək istəyəndə, onların qarşılına böyük,

boz bir ayı çıxdı. Qaçacaq düşdü... Ayı elə nərildədi ki..

Səs-küyə əvvəl meşəbəyi, onun arxasınca da bir neçə ovçu gəldi. Ovçulardan biri qızı tanıdı.

Sən demə, ayının yanındakı qız Nisəymiş. On gün bundan qabaq meşədə azmış balaca qız. Ayı Nisənin həndəvərində dolanır, heç kəsə imkan vermirdi ki, qıza yaxın dursun.

Ovçulardan biri istədi tufənglə ayını vurub öldürsün. Balaca qız bunu görüb qışqırdı:

- Yox, ona dəyməyin!

Görəsən, Nisəyə nə olmuşdu ki, o belə dəyişmişdi? Axı onun heyvanlardan xoşu gəlmirdi.

Danışım... Nisə meşədə azanda qaranlığa düşdü, nə qədər axtardısa, evlərinin yolunu tapmadı ki, tapmadı. Axırda əlacı kəsildi, yorulub bir ağacın altında oturdu. Elə orada da yuxuya getdi.

Ayılarda isə balaca qız dəhşətli bir hadisənin şahidi oldu. Üç qara canavar onun üstünə gəlmək istəyir, ayı isə onları qovur, yaxına qoymurdu.

Bu, səhərə qədər belə davam elədi. Səhər açılarda isə ayı Nisənin paltarından tutub darta-darta onu mağarasına apardı. Nisə daha ondan qorxmurdu. Çünki ayı gözünün qarşısında onu canavarların pəncəsindən xilas eləmişdi. Düz, on gün Nisə mağarada Ayı ilə birgə qaldı. Onlar meşədə bir gəzir, meyvələr, giləmeyvələr yeyir, bulaqlardan su içirdilər.

Onuncu gün isə məktəblilər Nisəni görüb hay-küy qopardılar. Ovçulardan biri Ayını vurmaq üçün nişan alanda Nisə qışqırdı:

- Onu vurmayın, o mənim dostumdur, məni canavarların əlindən xilas edib!

Ovçu əl saxladı. İnandılar. Çünki ayı heç kəsi Nisəyə yaxın qoymurdu. Yalnız ayının üstünə yuxu dərmanı tökəndən sonra, ayını yuxu tutdu və bu andan sonra qızı ondan ayırmaq mümkün oldu.

Bundan sonra Nisə daha heç vaxt heyvanları, bəcəkləri incitmədi. Ərköyünlük eləmədi. O həm də ağıllı və yaxşı qız oldu.

Siçan əhvalatı

Qış tətildə Rəşadla Lalə kənddə idilər. Kənd o qədər xoşlarına gəlmişdi ki, şəhərə qayıtmaq istəmirdilər.

Uşaqlar həmişəki kimi çoxlu qartopu oynayıb yorulsalar da, heç kəs evə getmək istəmirdi. Onlar bir yerə yığışib qərara gəldilər ki, Nəcəf babadan xahiş etsinlər, onlara maraqlı hadisə danışsın.

Bu, soyuq qış gecələrində uşaqların ən xoşladığı şey idi. Nəcəf baba uşaqları sobanın başına yığır, onlara maraqlı əhvalatlar danışır.

Bu dəfə də Nəcəf baba uşaqların ona tərəf gəldiyini görəndə başa düşdü ki, onlar yenə də babadan təzə hekayət istəyəcəklər. Belə də oldu. Lalə babaya yaxınlaşıb dedi:

- Nəcəf baba, istəyirik bizə maraqlı hadisə danışasan!

Uşaqlar da ona qoşuldular:

- Nəcəf baba, xahiş edirik!

Nəcəf baba razılaşdı:

- Keçin evə, yığılın sobanın ətrafına!

Hamı evə girdi. İsti sobanın ətrafında yerlərini rahatlayandan sonra Nəcəf baba söhbətə başladı:

- Sizin yaşdaydım. Kənd məktəbində oxuyurdum. Bir gün dərstdən yorğun evə gəldim. Böyük qardaşım dedi:

- Bir həftəliyə Bakıya gedirəm, ataya demişəm, hazırlaş, səni də aparım. Sevindiyimdən əlimdəki çantanı necə tulladımsa, çanta gedib ot tayasının üstünə düşdü. Qardaşımın boynuna sarılıb o üzündən-bu üzündən öpdüm. Mən heç təsəvvür də eləməirdim ki, bir gün Bakıya gedəcəyəm, özü də qatarla. Bu mənim çoxdankı arzumdur.

Tez qaçıb təzə paltarlarımı geyindim. Yola düşdük. Bakı ilə xoşuma gəldi. Nə isə...

Bir həftədən sonra kəndə qayıtdıq. Özümü xoşbəxt hiss edirdim. Elə bil, bütün arzularım həyata keçmişdi. Qatar səhər tezdən kəndə çatmışdı. Dərsin başlanmasına az qalırdı. Evə girib çantamı axtardım, tapa bilmədim. Birdən yadıma

düşdü ki, axırınıcı dəfə çantamı ot tayasının üstünə atmışdım. Tez qaçıb həmin yerə baxdım. Çanta elə atıldığı yerdə də qalmışdı. Götürüb dərəcə yollandım.

Birinci dərsdə dinc dura bilmirdim. Yanımdakılara Bakıdan danışmaq istəyirdim. Müəllim mənə neçə dəfə irad tutdu. Amma yenə də sakitləşmədim. Axırda müəllim hirs-ləndi:

- Gündəliyini gətir, sənə «2» yazacağam! Onda ağlın başına gələr.

Qorxudan əlim-ayağım əsdi. Nə qədər çantamı açmaq istədim açə bilmədim. Müəllim elə bildi yalan deyirəm. Dedi ki, gətir çantanı, özüm açacağam!

Çantanı müəllimin yanına apardım. Çantanın açar yerinə o qədər şəh düşmüşdü ki, paslanmışdı. Müəllim onu birtəhər açdı. Amma açdığına da peşman oldu. Çantanın içərisindən 7-8 dənə siçan balaları çıxıb ətrafa səpələndilər. Qışqıran kim, partaların üstünə çıxan kim, çıxıb dəhlizə qaçan kim... Nə isə... Əməlli-başlı dərəcə pozudu. Müəllimin hirsindən rəngi

qaralmışdı. Özü də bir küncə çəkilmışdı. O elə bilirdi ki, mən bunu biilə-bilə eləmişəm və yəqin ki ürəyində mənə ən ağır cəza növü fikirləşirdi. Bir az bundan qabaqkı xoşbəxtliyimdən əsər-əlamət qalmamışdı. Elə bu fikirlərlə birdən müəlliminin səsini eşitdim.

Onun qışqırığından bircə bunu başa düşdüm:

- Çıx bayıra sinifdən. Məni ələ salmağın sənə baha başa gələcək! Tez valideynlərin yanına gəlsin! Səni məktəbdən qovdurmasam...

Əlbəttə ki, valideynim məktəbə gəldi. Müəllimə dil-ağız eləyəndən sonra onu inandırdı ki...

Çantam bir neçə gün ot tayasının üstündə qaldığından bir siçan ora girmiş və orada da balalamışdı.

Hekayətin bu yerində uşaqlar elə gülüşdülər ki, uzun müddət sakitləşə bilmədilər. Onların heç ağlına da gələ bilməzdi ki, belə bir iş ola bilər.

Uşaqlar sakitləşəndən sonra Nəcəf baba hekayətinin ardını danışdı:

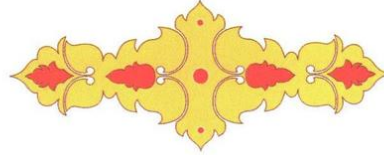

- Hə, uşaqlar, qulaq asın gerisinə. Atam bir xeyli andaman eləyəndən sonra müəllimi güclə inandıra bilmişdi. Yalnız ondan sonra müəllim məni yavaş-yavaş bağışlasa da, hər dəfə məni görəndə nifrətlə baxırdı.

Bugünkü hekayətim bu qədər!

Uşaqlar Nəcəf babanın hekayətinə çox maraqla qulaq asdılar. «Siçan» əhvalatı onların o qədər xoşuna gəldi ki, uzun müddət gülməkdən uğunub getdilər.

Evə ayı girib

İsti yay günlərindən biri idi. Kənddə yaşayan baba və nə-nəsindən Seymura məktub gəlmişdi. Onlar istəyirdilər ki, Elşad yay aylarında kəndə gəlib onlarla qalsın. Bu, Elşadın çoxdankı arzusu idi. Ona görə də sevindiyyindən az qala uçmaq istəyirdi. Güllünü tapıb sevincini onunla bölüşdü.

Güllü də Elşada yayda Buzovnadakı bağlarına gedəcəklərini dedi. Onlar görüşüb ayrıldılar. İki gündən sonra Elşad artıq kənddə - baba-nənəsinin yanında idi.

Baba, nənə Elşad üçün yaman darıxmışdılar. Onlar sevinir, Elşad isə bəlkə onlardan da çox sevinirdi. Kənd onun çox xoşuna gəlmişdi. Kənd həqiqətən də gözəl idi. Bilmirdi hara baxsın - yaşıl meşələrə, mələşən quzulara, analarının dalınca qaçan cücələrə, yoxsa odunların üstündə görünən və birdən-birə itib-gizlənən balaca dələyə...

Elşadın ağzı açıq qalmışdı. O, bir an da bir yerdə dayanmır, bütün günü ora-bura qaçırdı. Hər işdə babasına kömək

etmək istəyirdi. Odun daşımağa kömək edir, heyvanlara ot gətirir, onları hətta aparıb otarıb gətirirdi də. Bu çox maraqlı idi. Elşad, hətta nənəsinə də kömək edirdi. Nənəsi qoy-masa da, quyudan su çəkib çıxarır, qabları su ilə doldururdu.

Bir gün səhər ertə baba ot biçməyə getmişdi. Elşad özünə axşamdan söz vermişdi ki, tez duracaq, o da babası ilə ot biçməyə gedəcək. Amma yatıb yuxuya qalmışdı. Gözlərini ova-ova qalxdı. Axşam çox odun daşdığından qolları yaman ağrıyırdı. Amma öz-özünə fikirləşdi:

- Eybi yoxdur, qoy ağrısın, mən də Mehman əmi kimi güclü olmaq istəyirəm.

Gözlərini təzəcə açmışdı ki... nə görsə yaxşıdır?

Tez evin içi ilə çardağa qalxıb var səsi ilə babasını çağırırdı. Baba onun səsinə hay verdi. Elşad çığıra-çığıra dedi:

- Baba, tez evə gəl, evə ayı giyib!

Baba çox qorxdı:

- Düşmə çardaqdan, gəlirəm!

«Allah, sən özün bizə kömək ol, uşağa bir şey olmasın! Ayı uşağa dəyməsin!».

Baba ürəyində fikirləşdi və ot biçdiyi dəryaz əlində evə qaçdı. Qaç-a-qaça ürəyində uşağı tək qoyduğuna özünü qı-nadı. Fikirləşirdi ki, sən bir işin tərsliyinə bax, heç on ildən çoxdur, meşədən kəndə ayı gəldiyini görən olmayıb. İndi bu ayı haradan gəlib çıxdı, özü də düz evin içinə girib.

Bulaqdan qayıdan nənə babanın əlində dəryaz, təngnəfəs qaçdığını görüb nigaran-nigaran soruşdu:

- Nə olub, niyə qaçırsan?

Baba tələsik cavab verdi:

- Qorxma, Elşad çardaqdadır, amma evə ayı girib.

Nənə dizlərinə vurub qışqırdı:

- Vay... evimiz yıxıldı...

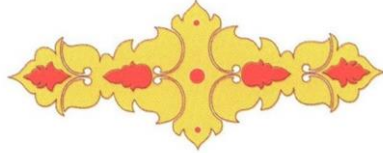
Baba dəryazı başı üstünə qaldırıb qəfil evə girdi. Amma heç yerdə ayını görmədi. Doğrudan da, heç yerdə ayı yox idi. Elşadı səslədi:

- Elşad, bala, ayını görmürəm, hardadır bəs?

Elşad çardaqdan başını çıxartdı:

- Baba, ayı, deyəsən, uçub gedib. Nənə stola bal qoymuşdu, yəqin, bal yeməyə gəlmişdi.

Baba dəryazı yerə qoydu. Yadına düşdü ki, Elşad "r" əvəzinə bəzən "y" deyir. Elşad "arı" əvəzinə, "ayı" demişdi.

Zərifə nənə

Uşaqlar həyətdə qaçdı-qovdu oynayırdılar. Səsləri həmişəki kimi məhəlləni bürümüşdü. Güllü uşaqları sakitləşdirdi:

- Zərifə nənə indi bizə hirslənəcək, qışqırmayın!

Uşaqlar onun dediyinə əməl elədilər. Çünki Zərifə nənədən onun qaşqabaqlı üzündən, hirsli baxışlarından çox qorxurdular. Hər dəfə uşaqlar həyətdə oynayanda eyvandan onlara söylənərdi:

- Bütün günü qışqırırsız. Səsinizdən qulaq tutulur. Bəsdirin də... Nə qədər həyətdə oynamaq olar, çıxın gedin evinizə!

Zərifə nənə uşaqları həyətdə rahat oynamağa qoymurdu. Bir uşağın səsi çıxan kimi hay-küy qoparırdı. Məhəllədə heç bir uşağın ondan xoşu gəlməsə də, qoca olduğuna görə ona hörmət edir, xətrinə dəymirdilər.

Uşaqlar bu gün hava qaralana qədər həyətdə oynadılar. Axşam tərəfi hamı evlərinə dağılışmağa başladı. Elşad da Güllü ilə sağollaşmaq istədi. Amma gördü ki, Güllü nəsə bi-

kefidir. Səbəbini soruşdu. Güllü məyus-məyus cavab verdi:

- Bilirsən, Elşad, iki gündür fikir verirəm, Zərifə nənə eyvanda görünmür. Bəlkə xəstələnib, axı onun kimsəsi yoxdur, bir oğlu var, o da əsgərlikdədir.

Elşad Güllü deyənlə razılaşdı:

- Sən çox diqqətlisən, Güllü! Necə olub ki, mən buna fikir verməmişəm? Gəl gedək, Zərifə nənəyə baş çəkək.

Onlar Zərifə nənə ilə yollandılar. Pillələrlə qalxıb, zəngi basdılar. Qapını açan olmadı. Uşaqlar məəttəl qaldılar. Axı Zərifə nənə heç yana getmirdi. Qapını bərkdən döydülər. Yenə də səs gəlmədi. Uşaqlar qayıtmaq istəyəndə evdən tap-pılıt eşitdilər. Təəccüblə bir-birlərinə baxıb xorla qışqırdılar:

- Zərifə nənə! Zərifə nənə!

Zərifə nənədən səs çıxmadı. Uşaqlar böyükləri köməyə çağırtdılar. Köməyə Elşadın atası gəldi. O, qapını açanda nə görsələr yaxşıdır? Gördülər Zərifə nənə çarpayının yanında yerə yığılıb. Güllü nənəyə yaxınlaşıb həyəcanla soruşdu:

- Zərifə nənə, nə olub sənə?

Nənə cavab verə bilmədi. Eldar əmi onu qaldırıb yatağına qoydu. Bir azdan Zərifə nənə özünə gəldi:

- Nə yaxşı ki, gəldiniz!

Sən demə, Zərifə nənə iki gün idi, xəstə yatırmış. Dərmanı da qurtarıbmış. Ayağa qalxmağa isə halı olmayıb. Tərslikdən telefonu da işləmirdi.

Eldar əmi telefonu düzəltdi. Elşad Zərifə nənəyə dərman alıb gətirdi. Onu təmiz havaya çıxartdılar. Güllü evlərindən nənəyə yemək gətirdi. Evini səliqəyə saldı. Zərifə nənə özünə gəldi. Uşaqlara dua edib dedi:

- Mehriban balalar, siz gəlməsəydiniz, Allah bilir nə olacaqdı?

Elşad nənəyə təskinlik verdi:

- Darıxmayın, oğlunuz qayıdanda darıxmayacaqsınız

Güllü də nənəyə xoş söz dedi:

- Zərifə nənə, xəstələnməyin, sizi görməyəndə darıxırıq!

Zərifə nənə güldü. Uşaqların mehribanlığı onu sevindirdi. Nənə bu mehribanlıqdan tamam dəyişdi. Uşaqlara həmişə mehribanlıqla baxıb gülümsədi.

Ərköyün qazlar

Qumru nənənin qazları var idi. O, qazlarını çox sevir, onlara yaxşı baxırdı. Çünki hər yaz onların iri tüklərini yolur, onlardan balıq düzəldir, aparıb bazarda satırdı. Puluna isə özünə vacib olan şeylər alırdı. Həmişə çalışırdı ki, qazları yaxşı yedirsin, təmiz saxlasın ki, qazların tükləri gözəl olsun, yaxşı pula getsin.

Qazlar isə sahiblərinin bu qayğısından nazlanır, ərköylük edirdilər. Bir də görürdün ki, nənə qazlara dən tökdü, qazlar isə dənəni yemək əvəzinə yanlarını basa-basa çıxıb uzaqlara yem axtarmağa getdilər. Nənə yazıq da qalırdı onları axtara-axtara.

Bir gün belə, iki gün belə, axır bir gün qazlar itdi. Qumru nənənin axtarmadığı yer qalmadı. Qazlar isə tapılmadı ki, tapılmadı. Axşama qədər qazları axtaran nənə nəhayət ki, qaranlıqda qazlarını zibillikdən tapdı. Özü də necə... Onun sevimli qazları zibillikdə bir-birlərinin yanında uzanmışdılar.

Qazlarını görəndə qarı hönkür çəkib ağladı. Haray-həşir qopardı. Səsinə gələnələr qarıya kömək elədilər. Qazları sürüyə-sürüyə qarının həyətinə apardılar.

Qarı nənə ağlaya-ağlaya qazların tüklərini yoldu. Fikir-ləşdi ki, qazlar əlimdən çıxsa da, heç olmasa, onların tükündən balıq tutub bazarda sataram. Qazların tüklərini yolandan sonra isə özlərini aparıb tövlənin dalındakı quyuya tökdü.

Gecə yorğun olduğundan Qumru nənə bərk yatmışdı. Bir də darvazanın bərk döyülməsinə yuxudan oyandı. Yuxulu-yuxulu durub darvazanı açdı. Demək olar ki, bütün qonşular darvazanın ağzına yığışmışdı. Qaz səsi də aləmi götürmüşdü. Qumru nənəni hamıdan çox istəyən Səfurə xala dedi:

- Ay, Qumru nənə! Qazlarının səsi heç kəsi qoymur yatmağa, onların bir səslərini kəssənə! Bütün qonşular səse oyanıblar.

Qumru nənə qaz adı eşidən kimi qəhərləndi, həm də məəttəl-məəttəl dedi:

- Ay bala, qaz-zad nə gəzir, dünən hamısı qırılıb, tökmüşəm tövlənin dalındakı quyuya, inanmırsınızsa, gedin, özünüz baxın!

Qonşular Qumru nənənin sözünə inansalar da, səs gələn tərəfə getdilər. Ay işığında baxdılar ki, Qumru nənənin qazlarının hamısı tüksüz, yəni lüt, bir həşir salıblar, bir həşir salıblar gəl görəsən. Qumru nənənin təəccübdən gözləri bərələ qalmışdı. Qonşular köməkləşib qazları quyudan çıxartdılar.

Sonradan məlum oldu ki, Qumru nənənin qazları şərabçılıq zavodunun tullantılarını yediklərinə görə bərk sərxoş olmuş, nənə də onları ölmüş bilib yolmuşdu.

Səhərisi bütün kənd Qumru nənənin tüksüz qazlarına gülürdü. Bu, nənənin acığına gəlirdi, axı o, qazlarını çox istəyirdi. Qazlar isə hər şeydən xəbərsiz yenə də yanlarını basa-basa gəzirdilər.

Evin kişisi

Hər tərəf ağappaq qar idi. Qar yağır, hey yağırdı. Nağillərdəki kimi. Yalın ayaqla qarın üstündə yeriyirdik. Yox, bu yuxu deyildi. Biz doğrudan da qarın üstü ilə ayaqyalın gedirdik. Bəzən isə yüyürürdük. Anamla mən, körpə bacım da anamın qucağında idi. Şaxta onun yanaqlarını qızartmış, o lap gözəlləşmişdi. Amma elə ürəkdən ağlayırdı ki, onu heç vaxt belə ağlayan görməmişdim. Anam isə elə hey «can» deyirdi - gah bacıma, gah da mənə.

Qar yalın ayağımın altında xırçıldadıqca, ayaqlarımın altını yandırır. Heç qar da adamı yandırar? Amma mənim ayağımı yandırır.

Mən lap balaca olanda qarda oynayanda əllərim donardı. Tez qaçıb əllərimi sobada qızdırardım. Ya da anam onları nəfəsilə qızdırardı. Amma indi yandırır ayaqlarımı qar. Bir də baxdım, ayaqlarımın altından qan gəlir, qorxdum. Anama dedim. Anam başındakı yaylığını götürüb iki yerə böldü.

Yaylığın hər parçasını bir ayağıma bağladı. Qan dayanmırdı. Anam da ayaqyalındı. Amma onun ayaqlarından qan gəlmirdi. O mənə dedi:

- Bax, heç mənim ayaqlarımdan qan gəlmir.

O, ayağını qaldırıb mənə göstərəndə gördük ki, onun da ayaqlarının altı qanayır. Dedi:

- Mənim ayağım ağrımır. Az qalıb, bir az da getsək, çatacağıq.

Mən dözürdüm. Atam ermənilərlə döyüşdə qəhrəman kimi öləndən sonra anam həmişə deyirdi ki, mən evin kişisiyəm. Mən doğrudan da böyümüşdüm. Altı yaşım tamam olmuşdu. Bir az da böyüsəm, məktəbə gedəcəyəm, bir az da böyüsəm, anam qoymasa da, gizlincə gedəcəyəm atamın əsgər dostlarının yanına. Mənə də avtomat verəcəklər, erməniləri qıracağam, - gedə-gedə fikirləşirdim.

Bunları yadıma salıb dözürdüm. Amma ayaqlarım elə yanırırdı. Bacım anamın qucağında olmasaydı, mən anamın qucağında gedərdim, ayaqlarımın bir az ağrısı azalardı.

Bir azdan bacımın səsi kəsildi. Anam ağlaya-ağlaya qazıb onu qarın altına basdırdı. Mən soruşanda ağlaya-ağlaya dedi:

- Bacını burda gizlədək ki, ermənilər onu görməsin. Bir də Xocalıya qayıdanda götürərik.

- Düz deyirsən, ana, möhkəm gizlət, qoy ermənilər onu tapmasınlar, -dedim.

Sonralar, lap sonralar başa düşdüm ki, bacım ölmüşdü. Anam belə deyirdi ki, mən ağlamayım. Çünki bacımı çox istəyirdim.

Bacımı gizlədəndən sonra anam məni qucağına aldı. Sonra ayaqlarım daha heç vaxt ağrımadı. Bakıda, xəstəxanada ayaqlarımı dizə qədər kəsəndə də, sonralar da ağlamadım. Çünki mən evin kişisiydim.

Gəl barışaq

Elşən və Mətanət Novruz Bayramını səbirsizliklə gözləyirdilər. Nəhayət ki, onların arzuladıqları gün gəlib çatdı. Uşaqlar bayram axşamına hazırlaşır, qaranlığın düşməsini gözləyirdilər ki, tonqal qalasinlər.

Axşam düşdü, tonqal qalandı. Uşaqlar tonqalın ətrafına yığışdılar. Onlar tonqalı elə hündür qalamışdılar ki, heç kəs onun üstündən atıla bilmirdi.

Elşən oğlanlarla bərabər tonqalın ətrafında qaçışdı. Onlar odun azalmasını gözləyirdilər ki, tonqalın üstündən hoppana bilsinlər.

Mətanət də bir yanda dayanıb qızlarla söhbət edirdi. O, əlində üç şar tutmuşdu. Birdən sevinc içərisində ora-bura qaçan Elşən Mətanətə tərəf qaçdı və əlindəki nazik taxta parçasını şarlardan birinə sancıb onu partlatdı. Mətanət acıqlandı:

- Elşən, dəymə şarlara, mənim şardan xoşum gəlir!

Elşən dedi:

- Yaxşı, dəymərəm!

Mətanət söhbətini davam etmək üçün qızlara tərəf dö-
nəndə əlindəki iki şarın ikisi də birdən partladı. O, yaman
pərt oldu. Hamı elə bildi ki, şarları Elşən partlatdı. Həqi-
qətdə isə külək ocağın közünü havaya qaldırdığından onlar
şara dəymiş və şarlar partlamışdılar.

Mətanət Elşəni acıladı:

- Elşən, sən çox pis oğlansan, dedim axı şarlara dəymə,
sən isə onları partlatdın!

Elşən pərt oldu:

- Mən şarlara toxunmadım.

Mətanət ağlamsındı:

- Küsdüm səndən, danışdırma məni!

Mətanətin ona inanmadığını görən Elşən də incidi:

- Küsürsən, küs, neyləyim!

Onlar küsüşüb hərəsi öz evlərinə getdi. Axşam hər ikisi
bikef-bikef televizorun qarşısında oturub bayram verilişinə
baxmağa başladılar.

Birdən aparıcı dedi:

- Bütün küsülülər Novruz bayramında barışmalıdır. Belə deyirlər ki, bayramda barışmayan bütün il boyu küsülü qalar!

Bunu eşidən kimi Elşən Mətanətginin, Mətanət də Elşəngilin evlərinə tərəf qaçdı. Bir-birlərinə çatan kimi əllərini bir-birlərinə uzatdılar. Hər ikisi birdən dedi:

- Gəl barışaq, Elşən!
- Əlbəttə barışaq, Mətanət!

Onlar bir-birlərinin əlini sıxıb barışdılar. Yenə də tonqalın başına yollandılar. Artıq tonqal da yanıb yavaşımışdı. Dostlar əl-ələ tutub tonqalın üstündən hoppandılar.

Qış sərgüzəşti

Telefon zəng çaldı. Zəng edən Muxtar baba idi. O, kənddən zəng edirdi. Oğlu ilə danışandan sonra, nəvəsi Ceyhunla da danışdı:

- Bala, Ceyhun, durma gəl kəndə, onsuz da qış tətildir, dərsiniz yoxdu. Yaxsıcana qar yağıb. Sən istədiyini qardır. Dizdən yuxarı.

Ceyhun xəbərdən çox sevindi. Axı bütün şəhər uşaqları nə vaxtdandı ki, səbirsizliklə qar gözləyirdilər, qar isə gecikir, yağmaq bilmirdi. Ceyhun kəndi çox xoşlayırdı. Kənd yayda çox gözəl olurdu. Amma eşitmişdi ki, kəndin qışı da çox gözəl olur. O, çox istəyirdi ki, dostu Nərmin də onunla kəndə getsin. O, bu xəbəri Nərminə çatdıranda qız çox sevindi. Böyüklər onları kəndə yola saldılar.

Avtobusla bir neçə saat yol gedəndən sonra nəhayət ki, uşaqlar kəndə çatdılar. Kənd doğrudan da gözəl idi. Hər tərəf ağappaq qardı. Ağacların üstü, dağlar, dərələr, evlərin

damı ağ örtüyə bürünmüşdü. Kənd lap nağıla dönmüşdü.

Kənd uşaqlarının şən səsləri bütün aləmə yayılmışdı. Avtobusdan düşən Ceyhun və Nərmini kənd uşaqları əhatəyə aldılar.

Muxtar baba onların gəlişinə çox şad idi. Dostlar baba ilə görüşəndən sonra evdə heç dincəlmədən yenə də həyəətə çıxdılar. Çünki onlar qar üçün elə darıxmışdılar ki, evə girib isinməkdən imtina elədilər. Qarda oynamaq uşaqlar üçün ən maraqlı əyləncə idi.

Ceyhunla Nərmin qarda oynamaqdan doymurdular. Birdən qonşuluqda yaşayan Səlim belə bir təklif etdi:

- Uşaqlar, gəlin gedək çaya. Çay donub və üstü buz bağlayıb. Buzun üstündə xizəklə sürüşərik!

Hamı bir səslə onunla razılaşdı:

- Gedək.

Uşaqlar yığışdı ki, çaya sürüşməyə getsinlər. Ceyhun anbardan iki xizək götürdü. Birini Nərminə, birini də özünə. Muxtar baba uşaqların çaya sürüşməyə getdiklərindən

xəbər tutanda Ceyhuna tapşırdı:

- Bala, Ceyhun, siz buraları tanımırsınız, ona görə də ancaq kənd uşaqları sürüşdüyü yerdən sürüşün!

Ceyhun da, Nərmin də bir səslə dedilər:

- Baş üstə, Muxtar baba!

Uşaqlar sevincək çaya götürüldülər. Ceyhun hamıdan qabaq xizəyini hündür bir yerə qoyub oturdu onun üstünə. Xizək çayın üstünə elə sürətlə getdi ki, bir də baxdılar ki, şaxtadan donmuş çayın buzu sındı və Ceyhun şappıltı ilə çayın içinə düşdü. Uşaqlar gülüşdülər. Çay çox da dərin deyildi, ancaq suyu buz kimi idi. Nərmin həyəcanlandı:

- Ceyhun, görürsən, gərək Muxtar babanın dediklərinə qulaq asaydın!

Ceyhun isə pərt olmuşdu deyə, heç səsini çıxartmadı. Babasını eşitmədiyinə peşman oldu. Oğlanlar qaçıb onun sudan çıxmasına kömək etdilər. İsin sin, qurusun deyə, ocaq yandırdılar. Onun üst paltarlarını bir az qurutdular ki, evə gedənə qədər Ceyhun soyuqdan donmasın.

Yalnız bundan sonra evlərinə qayıtdılar. Ceyhun evə çatıb paltarlarını dəyişdi. Muxtar babanın başı odun doğramağa qarışmışdı deyə, Ceyhunun islandığından xəbəri olmadı. Uşaqlar Muxtar babanın hirslənəcəyindən qorxub əvvəlcə ona həqiqəti demədilər. Muxtar baba uşaqların tez-tez pıçapıç edib gülməklərindən şübhələndi. Paltar ipində Ceyhunun qurumaq üçün asılmış paltarlarından isə ona hər şey məlum oldu:

- Ceyhun, çayın suyu çox soyuq idi?

Uşaqlar mat-məttəl bir-birlərinə baxdılar. Çiyinlərini çəkdilər. Axı heç kəs olanları Muxtar babaya xəbər verməmişdi. Muxtar baba uşaqları peşman eləmək istəmədi:

- Yaxşı dəcəllər, bundan sonra babanın sözünü mütləq eşidərsiz.

Ceyhunla Nərmin yenə də xorla:

- Baş üstə, baba, - deyib Muxtar babanı qucaqladılar!

Qəhrəmanlar

Uşaq idman sağlamlıq mərkəzi Rəşadla Laləgilin evlərinin yaxınlığında yerləşirdi. Mərkəzdə böyük hovuz vardı. Rəşadla Lalə hovuzda çimməyi xoşlayır, tez-tez çimməyə gəlirdilər. Rəşad artıq yaxşı üzməyi öyrənmişdi.

Lalə isə hələ yaxşı üzə bilməsə də, yavaş-yavaş dostuna baxıb öyrənirdi. Hovuz böyük olduğundan Lalə dərinə getməyə qorxur, yalnız hovuzun bir küncündə üzməyi öyrənirdi.

Bir gün Rəşadla Lalə hovuzda olarkən qəribə bir hadisə baş verdi. Reproduktoqla uşaqların məşqçisi Sveta müəlliməni çıxışa çağırdılar. Sveta müəllimə uşaqları yaşca hamıdan böyük olan və yaxşı üzməyi bacaran Mahirə tapşırıb çıxdı. Mahirə hovuzun yuxarı başında idi. Lalənin yanında dörd-beş yaşlı balaca oğlan var idi. Bununla neçənci dəfə idi ki, həmin uşaq Rəşad və Lalə ilə bir vaxtda üzməyə gəlirdi. Üzə bilməsə də, üzməyi öyrənmək üçün ağ

penoplastırdan tutub çapalayır, üzmək öyrənirdi. Çox zəhmətkeş uşaqdı. Adı Seymur idi. Seymur özündən böyüklərə diqqət edir, onlar kimi üzməyə çalışırdı. Hamıdan balaca olduğundan, qrup uşaqları ona xüsusi diqqət yetirirdilər. Hamı bildiyini ona öyrətməyə çalışırdı. O isə məşqçiyə də, uşaqlara da diqqətlə qulaq asır, onlar kimi üzmək istəyirdi.

Birdən Lalə baxdı ki, Seymurun əlindəki penoplastr iki yerə bölündü və o, suda çapalamağa başladı. Lalə elə başa düşdü ki, Seymur az da olsa üzüb yaxınlıqdakı ipdən tuta biləcək. Amma birdən Lalə gördü ki, Seymur suyun altına düşür. O, tez səsleyib Sveta müəlliməni köməyə çağırırdı. Sveta müəllimə isə hovuz ətrafında yox idi. Seymurun yaxınlığında da Lalədən başqa kimsə yox idi. Onda Lalə bir az aralıda üzən Rəşadı köməyə səsledi:

- Rəşad, tez bura gəl, Seymur boğulur.

Rəşad ona tərəf döndü. Lalə qışqıraraq nəsə deyir və suyu göstərirdi. Hovuzdakı uşaqların səs-küyündən Rəşad heç nə

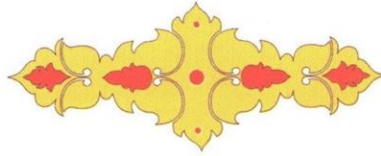
başə düşə bilməyib ona belə cavab verdi:

- Başə düşmədim nə deyirsən, gözlə, yaxınına gəlīm!

Sonra o, Laləyə tərəf üzməyə başladı. Laləni başə düşməsə də, Lalənin həyəcanlı çağırışından nigaran qaldı. Yaxınlaşanda isə Lalənin göstərdiyi yerə baxanda həyəcandan bir anlığa dondu. Seymur yavaş-yavaş suyun dibinə düşürdü. Rəşad dönüb bir Mahir tərəfə, bir də hərəkətsiz suyun dibinə gedən Seymura baxdı. Əgər o, Mahiri çağırısaydı, Mahir onu başə düşənə qədər vaxt keçəcək, bəlkə də Seymuru xilas etmək gec olacaqdı. Bunu fikirləşib dərindən nəfəs aldı. Gözlərini bərkdən açıb suyun dibinə baş vurdu. Bir anda Seymurun saçlarından yapışib onu suyun üzərinə çıxartdı. Lalə də çatıb ona kömək elədi. Seymuru öskürək tutdu. Bir az öskürəndən sonra özünə gəldi. Bəlkə də heç boğulmağın, batmağın nə olduğundan xəbəri olmayan Seymur heç Rəşadla Laləyə «Sağ ol» da demədi. Elə bu vaxt Mahir də gəlib çıxdı:

- Necəsiniz, uşaqlar, - deyə üzənlərdən soruşdu. Rəşadla Lalə bir-birlərinə baxıb güldülər. Amma Mahirə heç nə demədilər. Onlar öz fədakarlıqlarından çox sevindilər. Heç kəsin Seymurun başına nə gəldiyindən xəbəri olmadı. Bu sirri yalnız Rəşad və Lalə bildi.

Onlar hovuzdan çıxandan sonra əl-ələ tutub atılıb-düşə evlərinə qayıdanda sevincdən elə bil yerimir, uçurdular. Doğrudan da dostlar əsl qəhrəmanlıq eləmişdilər.

Boş səbət

Rəşad və Lalə hər yay tətilində kəndə gedirdilər. Kənddə onların günləri çox maraqlı keçirdi. Onlar hər gün bir əyləncə tapıb, vaxtlarını şən keçirirdilər. Bir gün çaydan balıq tutur, bir gün bağdan meyvə yığır, başqa bir gün quzuları otarır, beləcə nə darıxmırdılar.

Bir gün uşaqlar meşəyə, moruq yığmağa getdilər. Özləri ilə itləri - Qumralı da götürdülər. Qumral çox ağıllı it idi. Bütün kənd uşaqları onunla oynayır, küçüyün dərrakəsinə, mehribanlığına heyran olurdular.

Yağışdan sonra moruq az olduğundan, uşaqlar moruq yığa-yığa kənddən xeyli uzaqlaşdılar. Meşənin sıx yerinə çətana qədər dar cığırla yol getdilər. Çox çətinliklə balaca səbəti moruqla doldura bildilər. Geri qayıdanda isə nə qədər dolaşdırsa da, gəldikləri cığırı tapa bilmədilər ki, bilmədilər.

Qumral isə atılıb-düşür, uşaqların hara getmək istədiklərini başa düşmürdü. Bir xeyli yolu axtarandan sonra Rə-

şadla Lalə qərara gəldilər ki, gün doğan tərəfə getsinlər. Rəşad sıx kolları ağacla əyir, Lalə isə çətinliklə tikanlıqlardan keçirdi.

Birdən uşaqlar Qumralın həyəcanla hüzməsini eşidib səsgələn tərəfə getdilər. Yaxınlaşanda Qumralın bir maral balasının başı üstündə dayandığını gördülər. Körpə maral balası isə kolluqda qalıb yazıq səslə zarıyırdı. Lalə dedi:

- Rəşad, maral balasına bax, deyəsən, ilişib kolluqda qalıb, çıxıb bilmir.

Rəşad onun sözünü təsdiqlədi:

- Düz deyirsən, Lalə, hələ onun gözlərinə, bax, elə bil baxışları ilə yalvarıb, adamdan kömək istəyir. Mən indi onu çıxararam!

Rəşad ehtiyatla maral balasını kolluqdan çıxartdı.

Lalə onun başını tumarladı, qızın qara, iri, gözləri yaşla doldu:

- Rəşad, yəqin bu maral anasından da ayrı düşüb. Onu anasına çatdırmaq lazımdır.

Rəşad qətiyyətlə cavab verdi:

- Düz deyirsən, gəl, onun anasını axtaraq!
Lalə bala maralı qucağına aldı:
- Darıxma, körpə maral, biz sənin ananı taparıq!
Rəşad razılaşdı, Lalənin cəsarətli olub-olmadığını yoxlamaq üçün soruşdu:
- Axtaraq. Amma meşədə qaranlığa düşsək qorxmazsan ki?
Lalə ürəklə dedi:
- Qorxmaram.
Rəşadla Lalə ana maralı axtarmağa başladılar. O qədər axtardılar ki, əldən düşdülər. Hava qaralırdı. Birdən Rəşadın ağına bir fikir gəldi. O, maral balasını Qumralın burnuna yaxınlaşdırıb dedi:
- Qumral, bu maralın iyini qoxu, ya anasını, ya da yuvasını tap!
Qumral elə bil bunu gözləyirdi. O saat səmtini döndərüb, başqa tərəfə cumdu. Bir az gedəndən sonra dağın döşündəki mağaraya girib orada hürməyə başladı. Uşaqlar da onun arxasınca mağaraya girdilər. Mağaranın dərinliyində bir maral

var idi. Maral itin hürməsinə eşitsə də, nədənsə yerindən tərənəmədi. Lalə ona diqqətlə baxanlan sonra dedi:

- Bax, Rəşad, sən demə, yazıq heyvanın ayağı yaralanıb, ona görə də ayağa qalxa bilmir.

Rəşad maralın ayağına diqqətlə baxandan sonra dedi:

- Vay, nə pis olub.

Bu vaxt maral Rəşadın qucağındakı bala maralı yalamağa başladı. Uşaqlar başa düşəndə ki, o, bala maralın anasıdır, çox sevindilər.

Lalə tez yaylığını maralın yarasının üstünə qoyub, lenti ilə yaranı sarıdı.

Ana maral sızıltısını kəsdi, ayağa qalxdı. Bala maral elə bil bunu gözləyirdi, tez anasını əmməyə başladı. Uşaqlar yığdıqları moruğu marala yedirdilər.

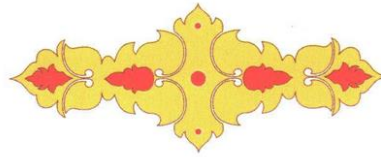
Rəşadla Lalənin sevinclərinin həddi-hüdudu yox idi. Çünki onlar bala maralı tikanlıqdan xilas edib anasına çatdırmış, həm ana maralın ayağını sarımış, həm də balanı anaya çatdırmışdılar.

Rəşadla Lalə kəndə boş səbətə qayıtdılar. Amma uşaqlar fikir verdi ki, onlar meşədən boş qayıtmalarına baxmayaraq, kefləri kökdür. Uşaqlar bunun səbəbini soruşanda Rəşadla Lalə başlarına gələnə danışdılar.

Bir azdan əhvalatı eşitmək üçün bütün kənd uşaqları Rəşadla Lalənin başına yığılmışdı.

Sınmış buz

Rasim eşidəndə ki, Yeni ildə kənddə babasıgildə olacaq, çox sevindi. Onun ata-anası qərara gəlmişdilər ki, bu il Yeni ili öz valideynləri ilə birlikdə kənddə keçirsinlər. Rasim yaxın dostu Sevdaya da onunla kəndə getməyi təklif elədi. Onlar kəndə bir yerdə getdilər.

Kənddə hər tərəf ağappaq qar idi. Qarın üstündə sərçələrin izləri görünürdü. Uşaqlar şən-şən qartopu oynayır, xizəklə sürüşürdülər. Qışda kənd elə gözəl idi ki

Kəndə çatıb dincələndən sonra Rasim və Sevdada da onlara qoşuldu. Xeyli qartopu oynayandan sonra sürüşmək üçün xüsusi sürüşcək botularını götürüb gölə tərəf getdilər. Göl deyəndə ki, bu çox dayaz, gölməçə kimi bir yer idi. Rasimgilin bağının düz ortasında yerləşirdi. Amma uşaqlar ona həmişə göl deyirdilər. Onlar yayda gölməçəyə girəndə su onların dizindən olurdu. Qışda isə su donduğundan orda sürüşürdülər.

Əvvəl sürüşmək üçün Sevda gölə girdi. Bir az irəliləyib sürüşmək istəyirdi ki, Rasim də gəldi. Sevda qorxub qışqırdı:

- Sən hələ gəlmə! Buz sınar!

Rasim onu sakitləşdirdi:

- Yox, sınmaz, mən də sürüşmük istəyirəm!

Elə bunu demişdi ki, buz ortadan sındı, uşaqlar buzlu gölə düşdülər. Rasimin nə ata-anası, nə də baba-nənəsi evdə yox idilər.

Uşaqlar birtəhər sudan çıxdılar və qurunmaq üçün evə qaçdılar.

Sevda Rasimdən küsdü:

- Sən gölə girməsəydin, mən yaxşıca sürüşəcəkdim. Danışdırma məni!

- Heç danışdırmaram!

Rasim pərt oldu. Onlar hər ikisi küskün-küskün sobanın bir tərəfində oturdular.

Yeni ilə lap az qalırdı. Demək olar ki, bir neçə saat. Belə getsəydi uşaqlar Yeni ili küsülü qarşılayacaqdılar. Bu vaxt

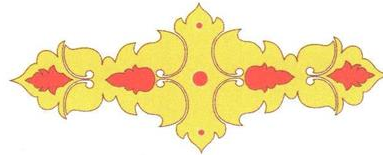
baba da, ata-ana da evə gəldilər. Onlar uşaqların başına gələnə biləndən sonra balacaları öpüb dedi:

- Hə, əzizlərim, bu bayram günündə qaşqabaqlı olmayın! Buzun sınmasında mənim günahım var. Mən səhər odun yarındanda balta əlimdən çıxdı düşdü gölün üstünə və buz da çatladı. Unutdum siz gələndə deyim ki, buzda sürüşməyin, o çatlayıb. Ona görə də belə hadisə baş verdi.

Sevda Rasimin günahsız olduğunu başa düşüb ondan üzr istədi:

- Bağışla, Rasim, mən də səni nahaqdan acıladım!

Onlar barışdılar. Daha nahaq yerə heç vaxt küsüşmədilər. Yeni ili çox şən qarşıladılar.

Xilaskarlar

Yay günlərindən biri idi. Lalə ilə Rəşad bağda dincəlirdilər. Bağ çox gözəl idi. Hər tərəf yaşıllıq, gül-çiçəklikdi. Bağ evi dənizə yaxın yerdə yerləşirdi. Hər gün dənizdə çimmək, onun sahilində oynamaq uşaqların çox xoşuna gəlirdi.

Amma ara verməyən külək neçə gün idi ki, uşaqları dənizdə çimməkdən məhrum eləmişdi. Onlar hər gün dənizin sahilinə gedir, reproduktordan xilasetmə işçilərinin “Bu gün dənizdə çimmək qadağandır” - sözlərini eşidəndə çox məyus olurdular.

Bu gün də Rəşadla Lalə həmişəki kimi dənizə getdilər. Elə bil dənizdə təlatüm var idi. İri dalğalar hirsə özlərini sahilə çırpırdılar. Çimərlikdə adam da azdı. Belə küləkli havada çimmək də çox qorxulu idi. Rəşadla Lalə az da olsa çimmək istədilər. Amma iri, hündür dalğalar onlara aman vermədi. Qaşqabaqlarını töküb qumluqda oturdular. Lalə

dənizdən bir az küskün dodaqlarını salladı. Elə bil dəniz onların küsməsinə dözmədi, az keçmədi ki, sakitləşdi.

Uşaqlar çimməyə hazırlaşırdılar ki, Rəşad uzaqda suitiyə oxşayan bir qaraltı gördü... Uşaqlar suitiyə baxmaq üçün onun yanına qaçdılar. Suiti yaralanmış, özü də əsim-əsim əsirdi. Lalə dedi:

- Yazıq heyvan yaralanıb, yəqin, o daha heç vaxt üzə bilməyəcək. Adamın baxmağa ürəyi gəlmir.

Rəşad dedi:

- Gedək.

Amma Lalə getmək istəmir, ürəyindən suitiyə kömək etmək keçirdi. Onun gözləri yaşarmışdı. Fikirləşirdi ki, yəqin onun da anası var, indi ora-bura üzüb balasını axtarır. Bu fikirlərlə Lalənin gözlərindən yaş axmağa başladı. Rəşad görməsin deyə, tez gözlərinin yaşını sildi. Birdən gözüne suitinin qarnına girmiş qamış parçası sataşdı. Qamış batan yerin ətrafı qıpqırmızı idi. Lalə onu Rəşada göstərib dedi:

- Rəşad, bax, suitinin qarnına nəşə batıb, yəqin ki, ona görə üzə bilmir.

Rəşad diqqətlə baxıb qamışı gördü:

- Düz deyirsən, Lalə, yəqin, ona görə dalğalar onu sahilə atıb.

Lalə suitini tumarladı:

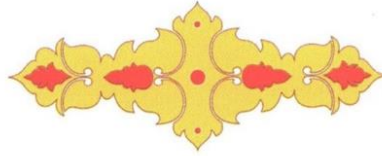
- Yazıq heyvan, bax, yaranın ətrafı da qıpqırmızıdır. Yəqin ki, qamış neçə gündür onun qarnına girib. Yara çirk eləyib, ola bilsin ona görə də indi suiti üzə bilmir.

Rəşad dedi:

- Gəlsənə, qamışı onun qarnından çıxardaq, qoy əziyyət çəkməsin, yazıqdır.

Onlar suitinin sağalacağına əmin olmasalar da, qamışı dartıb suitinin qarnından çıxartdılar. Suiti ağrıdan sanki insan kimi qışqırdı. Uşaqlar onu incitdiklərinə peşman oldular. Amma bir azdan suiti sakitləşdi. Sakitləşən kimi də dənizə doğru dartınmağa başladı. Lalə başa düşdü ki, o, su istəyir. Tez bir qab tapıb suitinin başına, ağzına su tökdü.

Bundan sonra suitinin halı lap yaxşılaşdı. O, sürünə-sürünə dənizə tərəf getdi. Uşaqlar sevindilər. Suiti üzə-üzə uzaqlaşıb gözdən itdi. Sonuncu dəfə başını sudan çıxarıb Rəşad və Lalə səmtə baxdı. Rəşad və Lalə əlini qaldırıb ona əl elədilər. Lalənin gözlərindən bu dəfə iki damla sevinc göz yaşını axdı. Rəşad isə məğrur-məğrur dayanmışdı. Axı onlar suitini ölümdən xilas eləmişdilər.

Rəşadla Lalənin dəniz macərəsi

Rəşad və Lalə Bilgəhə gəzməyə getmişdilər. Onlar sıldırım qayanın başında dayanıb dənizə baxırdılar. Suyun üstündə iki qağayı var idi. Onlar çox gözəl idilər. Rəşad dedi:

- Lalə, elə fikirləş ki, qağayılardan böyüyü mənəm, kiçiyi isə sən.

Lalə gülüb razılaşdı. Onlar bir xeyli qayanın üstündən şən-şən qanad çalan qağayılara baxdılar.

Bu vaxt qəfildən suyun altından bir ağ balina çıxdı və kiçik qağayını uddu. Böyük qağayı bir xeyli uçub hər yanda o biri qağayını axtardı. O, hərdən suyun altına baş vurur, amma su onu yenə də suyun üzünə qaldırırdı. Qağayı əldən düşənə qədər dostunu axtardı. Tapa bilmədi. Uçub sahildə dayandı, bikef-bikef qanadlarını salladı.

Rəşadla Lalə bundan çox kədərləndilər. Rəşad dedi:

- Mən qağayını xilas etməliyəm.
Lalə də onun sözünü təsdiqlədi:
- Məni də özünlə apar, mən də sənə kömək etmək istəyirəm.

Rəşad razılaşdı. Onlar əl-ələ tutub sıldırım qayanın başından dənizə hoppandılar. Üzə-üzə axtarıb ağ balınanı tapdılar. Amma sən bir dəhşətə bax. Balina onları görəndə kimi düz üstlərinə üzdü. Bir göz qırpımında ikisini də uddu. Uşaqlar balınanın qaranlıq qarnında gəzə-gəzə qağayını axtarmağa başladılar. Və tapdılar da. Qağayı bir küncə qısılib sakitcə dayanmış və qorxudan əsim-əsim əsirdi. Onlar xeyli axtarılandıqdan sonra qağayını tapdılar.

Qağayı hərəkətsiz olsa da sağ idi. Lalə onu qucağına aldı, sinəsinə sıxdı. Onlar gözlədilər ki, balina yuxuya getsin, gizli yol tapıb balınanın qarnından çıxsınlar. Balina isə yatmaq bilmirdi ki, bilmirdi. Uşaqlar çox yorulduqlarından özləri yuxuya getdilər.

Bir azdan Lalənin anası Aysel xalanın səsi eşidildi:

- Lalə, qalx ayağa, gecdir, bağa gedirik. Dənizə də gedəcəyik. İstəyirsən Rəşada de, o da bizimlə getsin.

Lalə yuxusunu sona qədər görə bilmədiyinə, yarımçıq oyandığına bkef oldu. Amma dəniz adı eşidəndə sevindi. Rəşada zəng vurub onu da özləri ilə dənizə aparmaq istədiklərini bildirdi.

Rəşad da sevindi. Hazırlaşib yola çıxdılar. Yolda Lalə dedi:

- Yuxuda görmüşəm ki, səni və məni balina udub.

Maraqlı orası idi ki, Rəşad yuxunun ardını danışdı:

- Axırda isə biz qağayını xilas etdik, düzdü?

- Hə, düzdür, - deyə Lalə məttəl-məttəl Rəşadın üzünə baxdı.

Çox qəribə idi. Rəşad da Lalə gördüyü yuxunu görmüşdü.

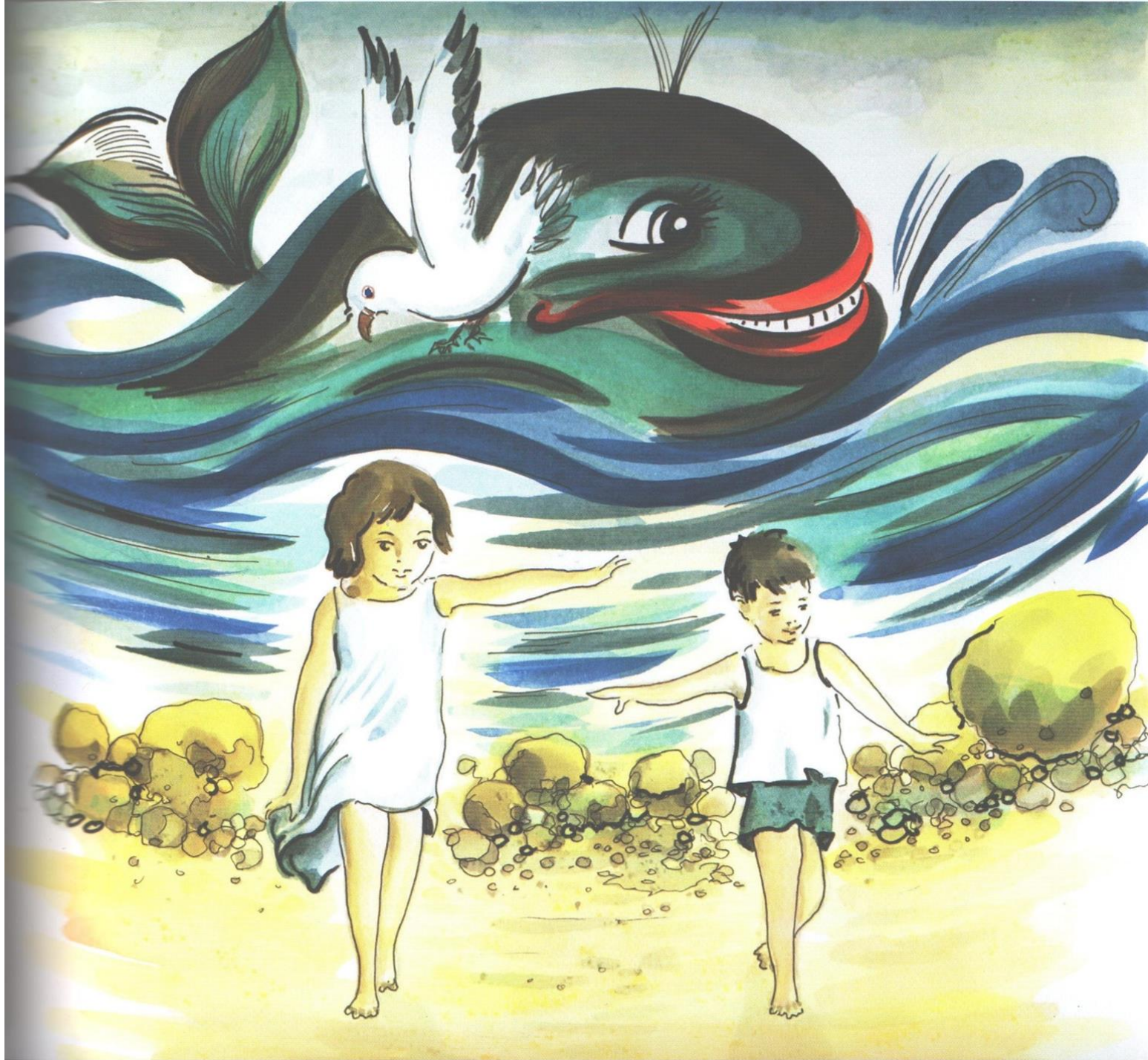
Bir az sevinclə, bir az da təəccüblə soruşdu:

- Bəs yuxunun axırı necə oldu Rəşad, danış da, nə olar?

- İkimiz də eyni yuxunu görmüşük, daha nə danışım?

Lalə kefsiz dedi:

- Biz balinanın qarnında yatanda anamın səsinə yuxudan oyandım.

Rəşad yuxunun ardını belə danışdı:

- Balinanın qarnında yatanda səndən qabaq oyandım. Balinanın udduğu balıqlar ayaqlarıma dəyirdi, yata bilmirdim. Balinanın hərəkətsizliyindən bildim ki, o yatıb. Səni də oyatdım. Yarım saata qədər yol gedib balinanın ağzına, dişlərinin arasına çatdıq. O, xoruldayanda ağzını açdı. Fərsət tapan kimi onun ağzından çıxıb sahilə üzdüük. Qağayı hələ də ordaydı. Dostu qağayını görəndə qanad çaldı. Biz də sevindik. Bərkdən qəhqəhə çəkib güldük. Elə bu vaxt həyətdəki uşaqların pəncərədən gələn gülüş səslərinə yuxudan oyandım.

Lalə yüngüllüklə dərinədən nəfəs aldı. Yuxuda da olsa qağayını xilas etdiklərinə ürəkdən sevindi. Rəşadın əlini sıxıb dedi:

- Sən qəhrəmansan, Rəşad!

Qiymətli hədiyyə

Bir gün Rəşadla Lalə divarda bir elan oxudular: “İyun ayında qonşu həyətdə çiçək bayramı müsabiqəsi keçiriləcək. Müsabiqədə iştirak etmək istəyənlər öz çiçək dəstələrini ayın son bazar günü saat 12-də münisflər heyətinə təqdim edə bilərlər”.

Lalə dedi:

- Çiçək bayramında iştirak etmək çox maraqlı olar. Gəlsənə, biz də bu bayramda iştirak edək.

Rəşad Lalə ilə razılaşdı. Qərara gəldilər ki, müsabiqədə iştirak etmək üçün həyətdə gül-çiçək əksinlər. Rəşad evlərindən balaca bel, Lalə isə gül toxumları gətirdi. Onlar bağçada bir xeyli işləyib çoxlu gül əkdilər.

Aradan bir nesə gün keçdikdən sonra güllər cücərməyə başladı. Uşaqların sevinclərinin həddi-hüdudu yox idi. On gün keçdikdən sonra isə əkilmiş toxumlardan çox gözəl lalələr açdı. Məhəllə adamları Rəşadla Laləyə “əhsən” söylədilər. Onları o qədər təriflədilər ki.

Rəşad da, Lalə də çiçək müsabiqəsində mütləq qalib gələcəklərinə inanırdılar.

Gözlənilən gün gəlib çatdı. Müsabiqə qonşu məhəllədə keçirilirdi.

Rəşad və Lalə əkdikləri güllərin tam açılmışlarından gözəl bir dəstə düzəltdilər. Onu parıldayan gül kağızına büküb müsabiqəyə təqdim etmək üçün apardılar.

Amma onlar yaxınlaşanda fikir verib gördülər ki, düzətdikləri gül dəstəsi hamının gətirdiyi gül dəstəsindən solğun görünür və balacadır. Özü də güllər dəriləndən sonra elə bil bir az solmuşdular. Lalə Rəşada heç bir söz deməsə də, Rəşad onu başa düşdü. Bir gətirdikləri gülə, bir də münsiflər heyətinin stolunun üstünə yığılmış və gözəl dəstə bağlanmış güllərə baxdı. Bıkef oldu, başa düşdü ki, bu güllərlə müsabiqədə heç vaxt qalib gələ bilməzlər. Kefsiz-kefsiz Laləyə dedi:
- Gəl gedək.

Onlar dinməzcə gülü stolun qoyub həyətlərinə gəldilər. Sakitcə bağçada oturub əkdikləri güllərə baxmağa başladılar.

Bir xeyli keçəndən sonra uşaqlar gördülər ki, münsiflər

heyətinin üzvü və onların ardınca müsabiqə iştirakçıları onların heyətinə gəldilər. Lalə, dəstəsi də onların əlində idi. Uşaqlar əvvəlcə heç nə başa düşmədilər. Həyətlərində yaşayan Soltan əmi də münsiflər heyətinin üzvü idi. O, bağçanı, açılmış gülləri hamıya göstərüb dedi:

- Görürsünüz, bizim müsabiqənin ən balaca iştirakçıları öz əkdikləri güldən müsabiqəyə təqdim ediblər. Biz onlara böyük qiymət verməliyik. Onlar ən böyük mükafata layiqdirlər.

Balacaların müsabiqəyə təqdim etdikləri gül dəstəsi ən gözəl, ən ətirli güldür. Çünki həmin gül dəstəsi bu balaca uşaqların əllərinin zəhmətidir.

Təntənəli icaslarda olduğu kimi hamı əl çaldı. Onlar Rəşad və Laləyə baxıb əl çalırdılar. Rəşad və Lalənin sevincdən gözləri yaşardı. Çəkdikləri zəhmət hədəvə getməmişdi. Həm heyət yaşıllaşmış və gözəlləşmiş, həm də onlar müsabiqənin ən yüksək hədiyyəsinə layiq görülmüşdülər. Uşaqlar özlərindən də böyük ağ ayı hədiyyələrini münsiflər heyətindən qəbul etdilər. Bu, Rəşadla Lalənin ən sevincli günlərindən biri idi.

Maraqlı tamaşa

Kukla Teatrında maraqlı tamaşa var idi. “Cırtıdan” tamaşasına çoxlu uşaq gəlmişdi. Elşən və Gülşən də tamaşada idilər. Onların yanında onlardan iki-üç yaş balaca, sarışın bir qız oturmuşdu. Gülşən onunla tanış olmaq istədi:

- Mənim adım Gülşəndir, bəs sənin adın nədir?

Balaca qız şirin-şirin cavab verdi:

- Mən Şəlaləyəm!

Şəlalənin anası da yanındaydı. O, qızının sözünə əlavə elədi:

- Şəlalədir onun adı, gözəl balalar. Olar, mən Şəlaləni sizinlə otuzdurum? O balacadır deyə, tək qoymaq istəmirəm. Özüm isə dəhlizdə oturacağam ki, balacalara mane olmayım.

Uşaqlar sevindilər. Elşən dedi:

- Narahat olmayın, xala, biz Şəlaləni tək qoymarıq!

Tamaşa çox maraqlı keçirdi. Amma tamaşanın ortasında div uşaqları oğurlayıb mağarasına aparanda Şəlalə qorxdu və divə qışqırdı:

- Yemə uşaqları, vəhşi div! Burax onları, burax uşaqları!
Belə deyəndən sonra Şəlalə bərkdən ağlamağa başladı.
Ətrafdakılar Şəlaləyə baxdılar. Uşaqların hərəsi bir tərəf-
dən onu sakitləşdirdi.

Elşən dedi:

- Bax, indi cırtıdan divi aldadacaq!

- Divin belinə ip bağlayıb çaya atacaq, -deyə Gülşən də
Şəlaləni sakitləşdirmək istədi.

Şəlalə bu sözləri eşidəndə daha qorxmadı. Sevindiyyindən
güldü. Özü də elə qəhqəhə çəkib güldü ki, yenə də uşaqların
hamısı dönüb ona baxdı.

Tamaşanın sonuna yaxın div çaya düşəndə isə lap ürək-
dən sevindi. Yenə də bərkdən qışqırdı:

- Sənə yaxşı oldu, vəhşi div.

Təkcə Elşən, Gülşən yox, bütün zaldakı uşaqlar balaca
Şəlalənin sözlərinə ürəkdən güldülər. Həmin gün uşaqlar
üçün çox maraqlı gün oldu.

Tülkü və Dovşan

Dovşan çayın kənarı ilə gəzirdi. Tülkü gizləndiyi yerdən həsrətlə dovşana baxıb, «Heyf ki, ac deyiləm, yoxsa səni nə yeyərdim», - deyə fikirləşirdi. Amma dovşanı da əldən çıxarmaq istəmirdi.

Tülkü dovşana yaxınlaşdı. Dovşan qorxdu. Amma gec idi. Heç yerə qaça bilməzdi. Büzüsdü. Tülkü yazıq görkəm alıb dedi:

- Mənim də kimsəm yoxdur. Meşədə yalnız gəzirəm. Gəl bacı-qardaş olaq. Bir yeyək, bir gəzək, bir qalaq!

Dovşan bu sözləri eşitcək sevindi:

- Bu çox yaxşı olar. Razıyam. Mən səni çox istəyəyəm, sən də mənim qayğıma qalarsan.

Onlar çayda çimdilər, dedilər, güldülər. Tülkü çaydakı balıqları gördü, ağzının suyu axdı. Fikirləşdi ki, dovşan onun yanındadır, nə vaxt istəsə onu yeyər. Qoy, bu axşam balıq yesin. Ona görə də dedi:

- Gün batır, hava soyuyur, mən suda çox qala bilmirəm. Balacalıqdan ayaqlarımda ağrı var. Gəlsənə, sən çaydan balıq tutasan. Mən də bir çala düzəldəm, balıqları ora yığaq.

Dovşanın tülkünün hiylələrindən xəbəri yox idi. Ona inanıb dedi:

- Baş üstə, nə qədər desən balıq tutaram!

Tülkü hiyləgər-hiyləgər gülümsündü və yenə uzandı. O uzanır, dovşan balıq tutub onu çağıranda sevinclə sıçrayıb balığı alır, gizləncə yeyirdi.

Hava qaralırdı. Dovşan həm yorulmuşdu, həm də soyuqdan əsirdi. Amma tülkü hər dəfə deyirdi:

- Birini də tut, bəsdir!

Axırda dovşan dözmədi, sudan çıxdı. İstədi tutduğu balıqlara baxsın, balıqları vedrədə görməyəndə soruşdu:

- Bəs balıqlar haradadır, Tülkü lələ?

Belə sualdan Tülkü qəzəbləndi:

- Məgər hər nə tapsaq, tapan kimi yeməliyik. Bəs bu günün sabahı, qışı yoxdur? Onda qarda-çovğunda nə yeyə-

cəyik? Mən balıqları duzladım, yerə basdırdım ki, qışda yeyək. Məgər səhv eləmişəm?

Dovşan naəlac razılaşdı. Bilmədi ki, tülkü onun tutduğu bütün balıqları yeyib. Onlar yola düşüb dovşanın yuvasına gəldilər. Gecəyarısı dovşanın qızdırması qalxdı. Zarıyıb tülküdən bir qurtum su istədi:

- Dilim-dodağım yanır, Tülkü lələ, bir qurtum su ver içim!

Tülkü isə onun ah-zarından bezib deyindi:

- Lap zəhləmi tökdün! Sənin səmindən yata bilmirəm!

Belə deyib öz yuvasına, yatmağa getdi. Fikirləşdi, səh tezdən gəlib dovşanı yeyər.

Dovşanın ah-uf səsinə böyük bir ilan gəldi. Dovşanı görəndə ona yaxınlaşdı ki, onu yesin. Dovşanın gözləri qızdırmadan açılmadığından o, ilanı görmürdü.

İlan dovşanın xəstə olduğunu başa düşdü. O, heç vaxt xəstə, köhnə heyvan yemirdi deyər, zəhərindən bir az onun üstünə sürtdü ki, sağalsın, sonra yesin. Özü isə çaya su içməyə getdi.

Tülkü yaman acmışdı. Yuxudan oyanan kimi səhər yeməyinə, dovşanın yuvasına cumdu.

Əvvəl ləzzətlə onu yaladı. İlan zəhəri dovşanı sağaltmışdı, qızdırması düşmüşdü. Gözlərini açdı. Gördü, tülkü başının üstündə dayanıb, onu dili ilə tumarlayır. Avamlığından sevindi:

- Çox sağ ol, sən əsl dostsan!

Tülkü isə elə ağzını açırdı ki, dovşanı ləzzətlə yesin, dilinə dəyən zəhərdən sancıdan ikiqat oldu. Elə qaçdı, elə qaçdı ki, onu həmin meşədə bir də heç kəs görmədi. Dovşan isə hər yanda dostunu axtardı. Həqiqəti isə heç vaxt bilmədi. Pislilik isə həmişəki kimi, elə pislilik eləyənə qaldı.

İpəkqurdu ilə Hörümçəyin nağılı

Biri vardı, biri yoxdu, meşənin sıx yerində iki qonşu var idi - İpəkqurdu və Hörümçək.

Qonşulardan biri tənbel, paxıl və eybəcər, o birisi isə işlək və gözəl idi.

Meşədəki heyvanların Hörümçəkdən zəhlələri gedərdi. O, bütün günü veyillənər, ağacdən-ağaca ip sallayıb yellənərdi.

İpəkqurdunu isə hamı sevərdi. İpəkqurdu səhərdən-axşama qədər işləyərdi. O, gözəl saplar toxuyar, toxuduğu sapları yan-yana düzər, ondan ipək parça düzəldərdi.

Toxuduğu parçaları bütün heyvanlar, quşlar, hətta adamlar da xoşlardılar. İpəkqurdunun zəhmətkeşliyinin sorağı aləmə yayılmışdı.

Hörümçək qonşusunun bu şöhrətinə çox paxıllıq eləyirdi. Bütün heyvanların yanında deyirdi:

- İpəkqurdunun toxuduğu ipək heç nəyə gərək deyil, çox nazikdir, amma mənim qurduğum torlar naxışlıdır, qalındır. Bilmirəm, onun nazik parçalarının nəyini bəyənilər?

Bir dəfə İpəkqurdunu çox bəyənen və həmişə onun al-qırmızı ipəklərinə bürünən Tovuzquşu Hörümçəyə belə cavab verdi:

- Hörümçək! Özün heç nəyə yaramaya-yaramaya hələ başqasına lağ da edirsən. Tozdan toxuduğun torlar özündən başqa kimsəyə xoş gəlmir. Kimin rastına çıxırsa, ona mane olur. Hər kəs yuvasından sənin torlarını təmizləyir. Kəs sə-sini, bir də İpəkqurdunun pisinə danışma!

Hörümçək bunu eşitcək çox hirsələndi. Öz-özünə söz verdi ki, İpəkqurdunun başına bir oyun açsın ki, bir də onu heç kəs tərifləməsin. Hiyləyə əl atdı. Hər gün ipəkqurdunun yuvasına getdi. Toxumağı ondan da yaxşı öyrənmək üçün əllərinə fikir verdi.

İpəkqurdunun Hörümçəyin paxıllığından xəbəri yox idi. O, qonşusunu çox yaxşı qarşıladı. Eşidəndə ki, toxumağı öy-

rənmək istəyir, çox sevindi. Başladı Hörümçəyə bildiklərini öyrətməyə.

Amma paxıl qonşu heç vaxt toxumağı öyrənə bilmədi.

Aradan neçə gün keçdi. Hörümçək isə əvvəlki kimi yenə də eybəcər, heç nəyə yaramayan bir şey toxudu. Hörümçəyin qəlbi qaraydı deyə, nə toxuyurdu qara rəngdə alınırdı.

Pis qonşu içində qəzəblənsə də, hirsini bürüzə vermədi. Əl atdı hiyləyə. Gəlib sakit-sakit durdu İpəkqurdunun yanında.

İpəkqurdu Hörümçəyin birdən-birə dəyişməsinə məəttəl qaldı. Onun hiyləsini başa düşməyib soruşdu:

- Hörümçək! Biz neçə illərdir qonşuyuq, amma mən səni heç vaxt belə sakit, yazıq görməmişəm. Nə olub sənə? Niyə qəmginsən?

Hörümçək bikef-bikef dedi:

- İpəkqurdu, gözəllər gözəli! Bu gün ürəyimi açmaq istəyirəm sənə. Sevirəm səni, gəl evlənək!

İpəkqurdu çaşdı:

- Nə danışırsan? Bu heç mənim ağıma da gəlməyib! Sən

hörümçək, mən ipəkqurdu, bu baş tutmaz?

Hörümçək İpəkqurdunun ürəyinin nazik olduğunu bilirdi. Ona görə də ağlamsındı:

- Mənim hər gün sənin yanına gəlməyimdə məqsədim səndən iş öyrənmək yox, səni görmək olub. Sənsiz yaşaya bilmirəm. Mənə «yox» desən, toxuduğum toru boğazıma dolayıb özümü öldürəcəyəm! Sonra özün peşman olacaqsan.

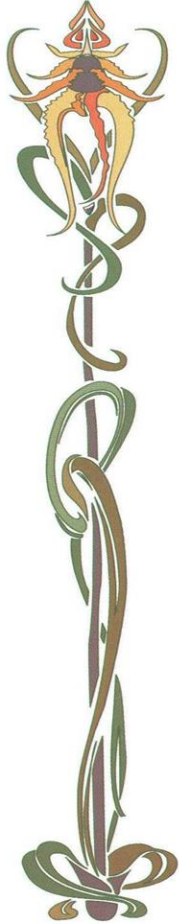
İpəkqurdu Hörümçəyə inandı. Necə böyük bir məhəbbətlə onu sevdiyinə qəlbi ağrıdı:

- Yox, yox, özünü niyə öldürürsən? Dəli olubsan, məgər? Sənə gələrəm. Bir yerdə yaşayarıq, sənə də ipək sap toxumağı öyrədərəm!

Hörümçək hiyləsinin baş tutduğuna sevindi. İpəkqurdu durdu ayağa ki yığışsın, getsin Hörümçəyin yuvasına, hörümçək razı olmadı. Dedi:

- Mənim yuvam çox tozludur. Sənin yuvan isə səliqəlidir. Hələlik sənin yuvanda qalarıq, mən yuvamı təmizləyərəm, sonra yığışıb bizə gedərik.

İpəkqurdu Hörümçəyin belə qayğikeşliyinə çox sevindi. Onun dediyi ilə razılaşdı. Onlar evləndilər. Hörümçək özü də köçüb İpəkqurdunun yuvasına gəldi. Amma o, öz yuvasını təmizləmək adı ilə hərdən yuvasına gedir, İpəkqurdudan oğurladığı ipək sapları yuvasına daşıyırdı.

Onun tez-tez yuvasına getməsi İpəkqurdunun ürəyindən deyildi. O elə bilirdi ki, Hörümçək hər gün gedib öz yuvasında toz təmizləyir, o isə öz yuvasında ipək saplar toxuyur, yuvasını ipək saplarla bəzəyir.

Hörümçək hər dəfə yuvadan çıxanda İpəkqurduna tapşırırdı ki, çoxlu ipək parça toxusun. İpəkqurdu az parça toxuyanda Hörümçək hirslənirdi. İpəkqurdu isə yorulub haldan düşənə qədər toxuyurdu. Amma bədhax Hörümçəyin gözü doymurdu ki, doymurdu. O hətta son günlər gəlib İpəkqurdunu az sap toxuduğuna görə döyürdü.

Bir gün Hörümçək göl kənarına gəzməyə gedəndən sonra İpəkqurdu gedib girdi onun yuvasına ki özü orada yır-yığış eləsin. Gördü yuvanın içərisi ipək saplarla doludur. İpək-

qurdu toxuduğu sapları tanıdı. Onun əziyyətlə toxuduğu parçaları Hörümçək oğurlayıb yuvasına daşımışdı. Amma hər dəfə də onu döyürdü ki, sən çox az sap toxuyursan.

Gördüklərindən İpəkqurdu çox məyus oldu. Ağlaya-ağlaya yuvasına gəldi. O qədər ağladı ki, qarnındakı balası düşdü. Bala tərپənmədi. İpəkqurdu elə bildi balası ölüb. Ağladı, sızladı.

Sonra dərddli-dərddli ipək toxumağa başladı ki, Hörümçək gəlib onu döyməsin. Fikirli-fikirli toxudu, toxudu, bir də baxdı, baramasından çıxmağa yer qoymayıb. Ürəyi partladı, elə baramanın içərisində də öldü.

Hörümçək gəlib çıxdı. İpəkqurdunu axtardı, çağırıldı, tapa bilmədi, Hirsləndi, dilxor oldu. Bundan sonra daha ipək sata bilməyəcəyinə, varlana bilməyəcəyinə heyfsiləndi. İpək sapları götürüb, qapını çırpıb getdi. Səsə İpəkqurdunun balası tərپəndi, gözlərini açdı. Sən demə o sağmış.

Bir neçə gündən sonra meşəyə adam gəldi. İpəkqurdunun balasını görüb ona yazığı gəldi, götürüb komasına apardı.

Bir müddət ona qulluq edib böyütdü. O da anası kimi gözəl və yaraşılıq oldu. Əli iş tutan kimi ipək saplar toxumağa başladı.

Adamlar onun qədrini bildilər. İpəkqurdu üçün ən rahat yer düzəldilər. İpəkqurduna ən çox xoşladığı yemi - tut yarpağı yedirdilər.

İpəkqurdu anasından gördüyü kimi əvvəlcə bala qoydu. Lap sonda isə baramanın içərisinə girib onu başacan toxuyub qurtardı. Baramanın ağız bağlanana qədər onu ipək saplarla hördü. Axırda o da Hörümçəkdən qorxduğuna görə baramadan çıxmağa yer qoymadı. .

Elə o vaxtdan da adamların Hörümçəkdən xoşları gəlməz. Harda Hörümçəyin qurduğu torlara rast gələrlərsə, onu dağıdarlar. Kimin evində hörümçək tor qurarsa, ona «pinti» deyərlər.

Hörümçək dayanmadan
Hər gün yeni tor qurur.

Toru özündən başqa
Heç kəsə lazım olmur.

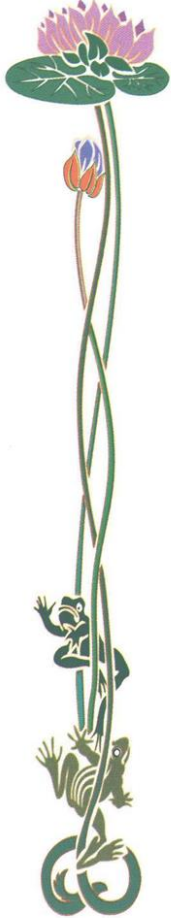
İpəkqurdunu isə qoruyar, o, bala qoyan kimi balasını əzizləyib böyüdərlər. Bu zəhmətkeş böcəyin qədrini bilərlər. Ona tut yarpağı yedirdərlər. Yerlərini isti saxırlar. yemlərini bol elərlər. Hamı zəhmətkeş İpəkqurdunu xoşlayar.

Axı, İpəkqurdu dünyada ən qiymətli ipək sap toxuyur. Adamlar da bu saptan ən qiymətli parça düzəldirlər. Ən ağıllı adamlar ipək yorğan-döşəyi xoşayırlar, ən gözəl xanımlar isə ipək geyim geyinirlər.

Qoy pis adamlar həmişə hörümçəkli, tozlu yorğan-döşəkdə, yaxşı adamlar isə ipək yorğan-döşəkdə yatsınlar.

Mənim gül balam, sənə də arzu edirəm ki, həyatında heç bir vaxt hörümçək toruna rast gəlməyəsən. Günün ağappaq olsun, ağ ipək kimi.

Ən qiymətli hədiyyə

Qədim zamanlarda Əbdül Mütəllib adlı Məkkə hakimi var idi. O çox yaxşı hakim idi.

Əbdül Mütəllibin on iki oğlu var idi. Onun oğlanları içərisində dərin zəkası ilə seçilən Əbdullah öz qəbiləsindən Aminə adlı bir qızı seçib onunla evləndi. Evlənəndən bir müddət sonra isə səfərə çıxdı.

Bir müddət sonra Aminənin oğlu oldu. Uşağın adını Məhəmməd qoydular. Bu ad Aminəyə yuxuda əyan olmuşdu.

Səfərdən geri qayıdarkən yolda xəstələnən Əbdullah doğulduğu oğlunu görməmiş dünyasını dəyişdi. Bu acı xəbərdən sonra Aminə də xəstələnib yatağa düşdü və az sonra o da vəfat elədi. 5 yaşında yetim qalan Məhəmmədi babası tərbiyə etməyə başladı.

Məhəmməd kiçik olanda dayəsi onu kəndə apardı. Bir gün dayənin oğlu qoyun otarmağa gedəndə Məhəmmədi də özü ilə apardı. Birdən iki ağ, qanadlı məxluq Məhəmmədə ya-

xınlaşdı. Uşaqlar qorxdular, qaçıb əhvalatı analarına danışdılar.

- Onlar kim idi? – Dayə Məhəmməddən soruşdu.

-Onlar mələklərdir. – Məhəmməd cavab verdi.

Bir müddət sonra Məhəmmədin babası da öldü və Məhəmmədi əmisi Əbu Talib böyütdü. Əmisi Məhəmmədin qayğısını çəkdi.

Həmin zamanlarda adamlar tez-tez səyahətə çıxardılar. Məhəmməd on iki yaşında əmisinə qoşulub Dəməşqə yollandı.

Səyahət zamanı kahinlərdən Boheyra adlı birisi gördü ki, göydə bulud parçası Məhəmmədin başı üstündə fırlanıb onu Günəşdən qoruyur. Bir də diqqətlə baxdı ki, Məhəmmədin iki kürəyinin arasında göyərçin yumurtası boyda xal aşkar elədi. «Bu, Ərəbistanda gözlənilən Peyğəmbərdir», - deyə fikirləşdi.

Bir azdan Boheyra sevinclə Əbu Talibə dedi: «Özüdür ki var, bu, İsanın dediyi Peyğəmbərdir. Bir baxın, bu xal Peyğəmbərlik əlamətidir. Uşaqdan muğayat olun, onu xatabaladan qoruyun», – dedi.

Günlər keçdi, Məhəmməd böyüyüb yaraşıqlı, ağıllı bir cavan oldu. O, çox ədalətli, mərd olduğuna görə adamlar onu «Əl-Əmin» - yəni «İnanılmış» adlandırırdılar.

Allahın əmri ilə Məhəmməd böyük Peyğəmbərlərə xas olan keyfiyyətlərə malik idi.

Yazı-pozu bilməyən Məhəmmədin gözəl danışığı var idi. Məhəmməd öyrədirdi ki, hamı mehriban yaşasın, insafli olsun, qadınları, uşaqları incitməsin. Yalan danışmasınlar, qarət etməsinlər, yetimlərin malını mənimsəməsinlər. Dövrün ağıllı adamları Məhəmmədi tərif edirdilər. Ağzından çıxan kəlməni əzbərləyirdilər.

Peyğəmbər tərif ummazdı. «Mən də sizin kimi insanam», - deyərdi. Fərqimiz ondadır ki, Allahdan mənə vəhy gəlir. Mən sonuncu Peyğəmbərəm. Məndən qabaq bir neçə Peyğəmbər olub - Adəm, Nuh, İbrahim, İsmayıl, Zəkəriyyə, İsa. Onlar Allahın kəlamlarını insanlara çatdırmışlar. İndi növbə mənimdir.

Məhəmməd çox insanpərvər idi. Onun nəyi vardısı adamlarla bölüşər, kömək istəyənlərə kömək edirdi. İnsanları düşmənçilik-

dən, qandan uzaq olmağa çağırırdı. O, dərin zəkası ilə mədinə və məkkəlilər arasında illərlə sürən müharibəyə son qoydu.

Məhəmməd deyirdi: «Allah təkdir. Allahdan başqa Allah yox, kərəmi böyükdür. Allah qarşısında hamı bərabərdir. Biz Adəmin övladlarıyıq, qardaşıq».

Məhəmməd arzusuna çatdı. Böyük İslam dünyası yaratdı. Quranı nəinki müsəlmanlar, başqaları da sevdi.

«Girdiyin hər evə «əssələməleyküm» deməyi unutma, bu, «amanda olasan» deməkdir. Çünki dünyada ən gözəl şey əmin-amanlıqdır». Bu gün də sevdiyimiz, nuruna, möcüzəsinə inandığımız, cəmi müsəlmanlara Müqəddəs Quran çatdırmış Peyğəmbərimiz Məhəmməd (səlləllahu əleyhi və alihi və səlləm) belə deyirdi. O vaxtdan da Quran cəmi insanlara ən qiymətli hədiyyə oldu.

Hekayətimiz də başa çatdı, qoy, o Müqəddəs Quran əlimizdən, Məhəmməd Peyğəmbərin nuru isə başımızın üstündən əskik olmasın! Sənin də, mənim də, bütün canlı və cansız nə varsa, onların da!!!

Nəhəng dalğa

Bir qızciğaz vardı. Balaca bir qızciğaz. O, hindli idi. Dərisi qaraydı. Adını Ratxa çağırardılar. Yeddi yaşı vardı. Ratxanın çox mənalı iri qara gözləri var idi. Özü də çox ağıllı qız idi. Anasını çox sevər, atasını soruşanlara isə «atam yoxdur, o bizi atıb», deyərdi. Onlar dənizə yaxın yaşayırdılar. Anası da elə evlərinə yaxın kafedə işləyərdi.

Ratxa günün çoxunu dəniz sahilində keçirərdi. Anası tez-tez ona baş çəkərdi ki, Ratxa dənizdə tək çimməsin. Ratxa da anasının tapşırığına qulaq asar, heç vaxt dənizdə tək çimməzdi. Hər dəfə anası Ratxaya baş çəkməyə gələndə qızını bərk-bərk bağına basar, sonra isə onunla birgə suya tullanardı. Ratxa üzə bilməsə də, bərk-bərk anasına sarılar, boğulmaqdan qorxub ondan aralanmazdı. Anası ilə üzmək qızciğaza elə xoş gələrdi ki, o, tez-tez anası işləyən kafeyə boylanar, onun gəlişini həvəslə gözləyərdi.

Günlərin bir günündə Ratxa yenə də sahilə oynayırdı.

O, qumdan böyük bir qala düzəltdi. Qalanın divarlarına balıqqulaqları düzmüşdü. Qala doğrudan da çox gözəl alınmışdı. Hətta elə gözəl alınmışdı ki, bir kişi Ratxaya vizit və-rəqi verib dedi:

- Qızım, ata-ananla danış, əgər heykəltəraş, ya rəssam olmaq istəsən, qoy mənə zəng eləsinlər. Gəlib bizim kollecdə oxuyarsan.

Ratxa bunu eşidəndə çox sevindi. Düzəltdiyi qalanın yan-larına çoxlu daşlar düzdü ki, çimərlikdəkilər onu dağıtma-sınlar. Özü də tez-tez anası gələn tərəfə baxmağa başladı ki, anası gələndə düzəltdiyi qalanı anasına göstərsin.

Birdən Ratxa camaatın qışqırtısını eşitdi. Camaat qışqırır və qaçırdılar. Onlar qızçığazın düzəltdiyi qalanı tapdayıb da-ğıtdılar. Ratxa ağlayıb qışqırmağa başladı. Amma o, düzəltdiyi qalanın dağılmasına ağlayırdı. Oturduğu yerdən qalxdı, istədi, anasının işlədiyi tərəfə gedib onu tapsın. Birdən dənizdən gələn nəhəng dalğa Ratxanı ağışuna aldı. Qız nə ol-duğunu dərk etmədən suyun içərisində çapalamağa başladı.

Əvvəlcə elə bildi ki, anası onu yenə də qucağına alıb suya atılıb. Suyun içərisində anasını axtarmağa başladı. Amma tapa bilmədi. Bir an nəfəsini saxladı ki, boğulmasın. Bir də ağına gəldi ki, bəlkə o yuxudadır. Ratxa belə yuxuları tez-tez görürdü. O, həmişə yuxuda görürdü ki, dənizdə boğulur. Amma oyananda bunun yuxu olduğunu görüb sevinir, anasının boynunu qucaqlayıb təzədən yatırdı. İndi də qızcığaz bu fikirlərlə yuxudan ayılmağını gözləyirdi. O elə bilirdi ki, yenə də yuxudan ayılacaq, bərk-bərk anasının boynuna sarılacaq. Nəhəng dalğa Ratxanı hara gəldi çırpırdı. O isə artıq nəfəsini saxlaya bilmir, su onun boğazına, oradan isə balaca ciyərlərinə dolurdu. Dəhşətli yuxu isə qurtarmaq bilmirdi ki, bilmirdi.

Bir-iki gündən sonra nəhəng dalğa nağıllardakı qorxulu əjdaha kimi yenə də dənizə çəkildi. Bir neçə gündən sonra başı sarıqlı Ratxa anasının əlindən tutub yenə də sahilə gəzirdi. Xoşbəxtlikdən onlar sağ qalmışdılar. Sahildə qızcığazın düzəltdiyi qaladan isə heç bir iz qalmamışdı.

İlan və göyərçin

Biri var idi, biri yox idi, ağ, gözəl bir göyərçin var idi. Gök-
yərçin bütün günü göydə pərvazlanır, yorulmaq bilmədən
uçar, hey uçardı. Hərdənbir isə ətir qoxumaq üçün yamy-
aşıl, güllü, çiçəkli çəmənlərin üstünə qonar, acanda moruq-
dan, giləmeyvədən yeyər, sonra isə yenə də göylərə
qalxardı. Uçar, uçar, yorulmaq bilməzdi.

Günlərin bir günündə göyərçin yerə endi ki, dincəlsin, bir
az da moruq yeyib, yenə də göyə qalxsın. Elə təzəcə moruq
yeməyə başlamışdı ki, kolda qara, eybəcər bir ilan gördü.
İlan göyərçini görəcək dedi:

- Ey gözəllər gözəli! Tək-tənha gəzməkdən yorulmuşam.
Yan-yörəmdə də ilandan, kərtənkələdən, tısbağadan başqa
qeyrisi yoxdur. Lap cana doymuşam. Heç olmasa sən mə-
nimlə dost ol, bircə xoş camal görmək mənə də qismət olsun.
Dost ol mənimlə, ey gözəl göyərçin!

Göyərçin güldü:

- Sən yerdə, mən göydə, bizim dostluğumuz tutmaz.

İlan qaşqabağını tökdü, guya göyərçin onun xətrinə dəydi. Göyərçin onun qaşqabaqlı dayandığını görüb peşman oldu:

- Yaxşı, incimə, gəl dost olaq!

İlan sevincək şirin dilini işə saldı:

- O qədər gözəlsən ki, sənə baxmaqdan doymaq olmur. Həm də bəxtiyarsan ki, göydə uçursan, mənim kimi bütün günü torpaqda sürünürsən. Göydən hər şeyi görürsən.

Göyərçinin ürəyi çox yumşaq idi, ilanın halına acıdı:

- Zavallı ilan, mənim də sənə yazığım gəlir, bütün günü qara torpaqda sürünürsən, heç bir gözəlliyi görə bilmirsən. Ən dəhşətli isə odur ki, uça bilmirsən. Mən heç təsəvvür edə bilmirəm ki, uçmadan necə yaşamaq olar.

İlan göyərçinin sözlərindən lap kövrəldi, zülüm-zülüm ağlamağa başladı. Göyərçin onu sakitləşdirdi:

- Ağlama, mən sənə uçmaq öyrədərəm. Əvvəlcə gəl səni göyə qaldırım, bir dəfə göyə qalxsan, ondan sonra özün uçmaq istəyəcəksən.

İlan sevindi. Göyərçin onu caynaqları arasına alıb göyə qaldırdı. İlan baxdı ki, göy çox gözəldir. Onun həmişə təsəvvür elədiyindən qat-qat gözəldir. Dil töküüb göyərçinə yalvardı ki, onu bir az çox gəzdirsin. Göyərçin yorulana qədər ilanı gəzdirdi. Qanadları yorulanda isə yerə endirdi. İlan göyərçinə yalvardı ki, onu səhər yenə göyə qaldırsın.

Səhərisi göyərçin ilanla göydə uçanda ilan göyərçinə dedi:

- Mən yerdə sürünməkdən bezmişəm. Sən hər gün uçanda məni də özünlə aparmalısan.

Göyərçin çaşılıb qaldı:

- Sən ağırsan, mən səni çox çətinliklə qaldırıram, bundan sonra uçmağı özün öyrənməlisən. Mənim qanadlarım zərifdir. Səni hər gün gəzdirməyə təqətim çatmaz.

Həmin gündən göyərçin ilanı hər gün özü ilə göyə qaldırdı. Göyə qalxmaq ilanın çox xoşuna gəldi. O, yerə enmək istəmirdi. Amma göyərçin üçün hər gün ilanla göydə uçmaq çox çətin idi. O yorulurdu. İlan isə əl çəkmir, hər dəfə daha çox uçmaq istəyirdi.

Göyərçin günü-gündən gücdən düşürdü. İlan isə yenə də ondan əl çəkmirdi.

Bir gün yenə də göyərçin ilanla göydə uçanda ilan ona dedi:

- Mən daha yerdə sürünmək istəmirəm. Sən necə dostsan ki, mən sürünürəm, sən isə bütün günü uçursan? Bu haqsızlıqdır!

İlanın bu sözlərindən göyərçin çaşıb-qaldı. İlanı nə qədər başa salmaq istədi, ilan başa düşmədi ki, başa düşmədi. Bilmədi neyləsin.

Axırda iş o yerə gəlib çıxdı ki, ilan göyərçinin ayaqlarından tutub buraxmadı ki, birdən onu buraxıb uçub uzaqlara gedər. Göyərçinin qanadları yorğunluqdan sallanırdı. O, son qüvvəsini toplayıb axırınıcı dəfə göyə qalxdı, uça-uça bir qayaya yaxınlaşdı, özünü qayaya elə cırpdı ki, ilan ayağından sürüşdü, yerə düşüb tikə-tikə oldu. Quşun qanadları yaralansa da canı eybəcər, qara ilandan qurtardı.

Yalançı gözəl

Biri var idi, biri yox idi, bir ayı var idi. Qara, kobud bir ayı. Ayı bütün günü meşədə tək-tənha dolaşır, darıxırdı. Heyvan dostları ona məsləhət gördülər ki, evlənsin, ondan sonra darıxmayacaq.

Ayı özünə yaraşan birini tapa bilmirdi. Özünü kimi ayı ilə də evlənmək fikri yox idi. Ona görə də başqa-başqa tayfadan çox gözəl birisini axtarırdı.

Ceyranı bəyənmirdi ki, buynuzları xoşuna gəlmir, maralı bəyənmirdi ki, çox fağırdı, zürafəni bəyənmirdi ki, boynu çox uzundu, meymunu bəyənmirdi ki, çox çirkindi, pələngi bəyənmirdi ki, çox həyasızdı, şiri bəyənmirdi ki, yırtıcıdı. Hərədə bir eyib görürdü.

Bir dəfə Ayı meşədə gəzəndə rastına ağ tülkü çıxdı. Tülkü həqiqətən də çox gözəl idi. Ağappaq qar kimi tülkü, şəvə quyruğu, iri badamı gözləri ayını heyran elədi. Ayı tülküyə dedi:

- Güzəllər güzəli, səni gördüm, heyran oldum. Səndən güzəli yoxdur. De görüm, səni özümə yar seçsəm, razı olarsanmı?

Tülkü hiyləgərcəsinə gülümsəyib nazlandı, pəncəsi ilə ayını yavaşca vurdu:

- Çəkil yolumdan, ayının biri ayı! Sən kobudsan. Sənnən mənimki tutmaz!

Bunu deyib tülkü qaçıb girdi yuvasına.

Bundan sonra ayı hər gün gəlib tülkünün yuvası qarşısında dayanır, heç olmasa, bircə dəfə də olsun tülkünü görmək üçün saatlarla yuvanın həndəvərində gəzişirdi. Tülkü isə yuvanın oyuğundan boylanır, ayını yaxınlıqda görəndə badamı gözlərini süzdürüb, başını içəri çəkirdi.

Bir gün belə, beş gün belə, ayı tülkünün həsrətinə dözə bilməyib ona elçi göndərdi. Meşə adətini pozub özü də elçilərə qoşulub gəldi.

Tülkünün atası ayının onun qızına elçi düşməyinə sevincini gizlətmədi:

- Bizim üçün çox böyük şərəfdir ki, ayı kimi mütəbər, güclü bir adam bizim qızımıza elçi gəlib. Qızın anası da bu

işə razıdır. Amma gərək qızımızla danışaq. Qızım, Ayıya getməyə razısan?

Qız əsəbi halda dilləndi:

- Ayılar çox kobud olurlar. Mən isə çox incəyəm. Xətrimə dəysə dözə bilmərəm. Özü də bilmirəm, onun yuvası var, yoxsa yox? Mən bu görkəməmlə meşədə yuvasız qala bilmərəm. Ağappaq tüklərim korlanar. Həm də mən bilmirəm, ayı yemək tapa bilir, yoxsa yox? Bəlkə məni ac saxlayacaq? Bütün bunlar mənim üçün əsasdır.

Burda ayı ayağa qalxdı:

- Heç mən qoyaram sən yuvasız qalasan? Bizim böyük mağaramız var. - O, qara, tüklü pəncəsi ilə ata-anasını göstərdi. - Biz bir yerdə qalacağıq. Yeməyə də hər şeyimiz var. Çəlləklərdə balımız, armudla dolu səbətlərimiz var, özü də nə istəsən taparam sənin üçün, təki sən razılıq ver!

Tülkü hökmlü səslə danışmağa başladı:

- Ata-ananın yanında deyirəm, mən mağarada tək yaşamalıyam. Səndən başqa mən heç kəslə bir yerdə qala bilmərəm. Bir də mən təkə bal, armudla keçinə bilmərəm, toyuq olmasa acından ölərəm. Gündə üç kərə də mənə toyuq tapmalısən. Şərtlərimə razısansa, «hə» deyirəm.

Hamı bir-birinin üzünə baxdı. Tülkü ayının doğrudan da ağlını başından çıxartmışdı. Ayı heç nə düşünmədən, yazıq-yazıq ata-anasına baxıb dedi:

- Təki sən razı olasan, nə şərt desən razıyam. Dur gedək yuvamıza!

- Nə deyirəm, gedək deyirsən, gedək!

Bunu deyib Tülkü işvə ilə ayağa durdu. Nazlana-nazlana ayının qoluna girib yola düzəldi.

Elə təzəcə yuvadan çıxmışdılar ki, meşədə leysan yağış başladı. Onlar canlarını yağışdan qurtarmıyaq üçün özlərini güclə mağaraya çatdırdılar. Mağaraya çatana qədər hamı islanmışdı. Mağaraya girəndə hər üçü - ata-ana və ayının özü tülküyə baxanda gölərinə inanmadılar.

Tülkünün rəngi bomboz olmuşdu. Onun tükləri seyrək, həm də cod idi. Gözləri balacalaşmış və alabəzək olmuşdu. Ayı bunun səbəbini soruşdu:

- Tülkü, sənə nə oldu? Niyə bu hala düşdün? Rəngin niyə bozardı? Gözlərin nədən soldu, saraldı? Gözəlliyin harda qaldı?

Tülkü qəhqəhə ilə güldü:

- Yağış rəngimi apardı, gözlərimin qarasını da. Üstümə saldıgım keçi dərisi də meşədə kola ilişdi qaldı. Meşədən də-

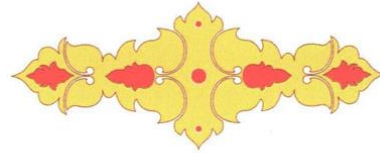
rini axtarıb tapsan, hər şey yaxşı olar, sürməmi gözümə çəkərəm, gözəlliyim də qayıdar. Bircə sən şərtinə əməl elə, ata-anana «çix get» söylə, ondan sonra hər şey yaxşı olar!

Ayı yağışla gedib keçi dərisini tapıb gətirdi. Tülkü dərinə üstünə saldı. Sonra isə çantasından çoxlu un çıxardıb üzgözünə yaxdı. Kömür tapıb qaş-gözünə çəkdi. Oldu yenə də gözəllər gözəli.

Ayı buna mat qaldı. Amma daha əvvəlki kimi Tülküyə heyran olmadı. Yalançı gözəli ürəyindən çıxartdı. Ağı başına gəldi. Tülkünü aparıb gətirdiyi yerə qoydu:

-Mənə yalançı gözəl lazım deyil! - dedi.

Sonra Ayı özü kimi boz bir ayı ilə evləndi. Onlar xoşbəxt yaşadılar, biz də xoşbəxt olaq! Yaxşını pisdən, yalanı gerçəkdən ayırmağı bacaraq!

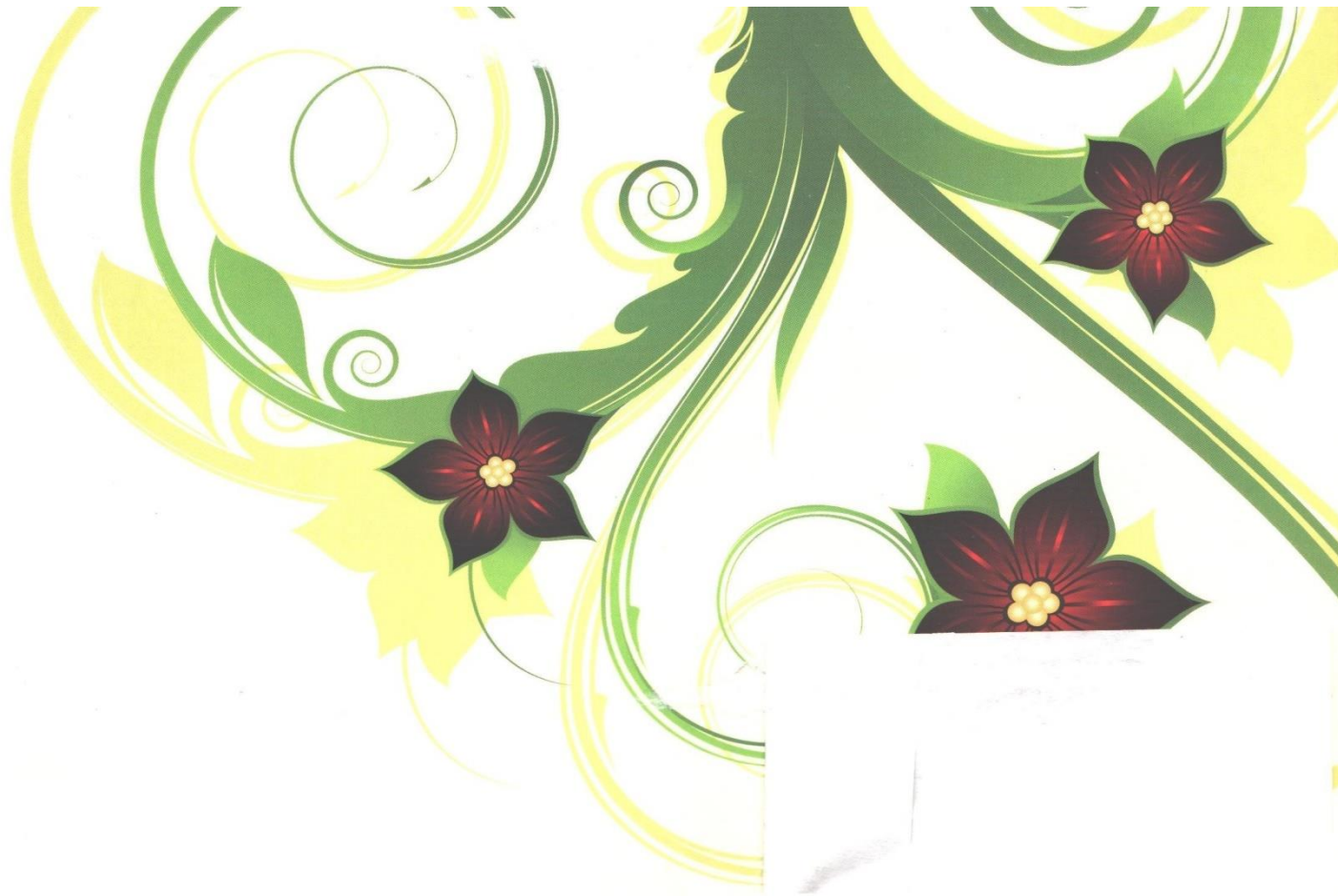

MÜNDƏRİCAT

Doğrudan da maraqlıdır!.....	3
Ərköyün qız.....	4
Siçan əhvalatı.....	11
Evə ayı girib.....	17
Zərifə nənə.....	22
Ərköyün qazlar.....	26
Evin kişisi.....	30
Gəl barışaq.....	34
Qış sərgüzəşti.....	38
Qəhrəmanlar.....	44

Boş səbət	48
Sınmış buz.....	53
Xilaskarlar	57
Rəşadla Lalənin dəniz macərəsi.....	62
Qiymətli hədiyyə.....	67
Maraqlı tamaşa	71
Tülkü və dovşan.....	74
İpəkqurdu və hörümçəyin nağlı	79
Ən qiymətli hədiyyə.....	88
Nəhəng dalğa	92
İlan və göyərçin	96
Yalançı gözəl.....	101

Rəssəm: Sultan Məmmədov

Müəllif: Gülzar İbrahimova

Məsləhətçi: İlyaz Taptıq

“OSKAR” NPM-nin mətbəəsində ofset üsulu ilə çap olunmuşdur.
Tel: 430-23-10, 430-23-20.

Əlavə telefon: (050) 512 92 05

